

NÉPNEVELŐ

A KATHOLIKUS TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden vasárnap — Előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona, egyes szám ára 30 fillér. — Szerkesztőség: Budapest, Szentkirályi-utca 28. szám. — Telefon: 52—31. — Kéziratokat nem küldünk vissza.

SZERKESZTŐ:
EMBER KÁROLY
SEGÉDSZERKESZTŐ:
WOHLMUTH ERNŐ
KIADÓTULAJDONOS:
SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

Megkapja e lapot minden katolikus népoktatási intézet egy példányban ingyen. Ily kérelmek az egyházmegyei főtanfelügyelőség útján intézendők a Szent-István-Társulat igazgatóságához, Budapest. Szentkirályi-utca 28.

Samassa bíbornok jubileuma.

A magyar katolikus társadalom osztatlan örömmel vett részt Eger egyházmegye ünnepében, melyre 83 éves ősz bíboros érsekének, Samassa József dr. püspökké szentelésének negyvenéves évfordulója adott alkalmat. Isten különös kegyelméből az agg fősásztor teljes szellemi frissességgel kormányozza még most is egyházmegyéjét. Körlevelei, melyeket időnkint közrebocsájt, igazi apostoli intelmek, bölcs magyarázatok és útmutatások minden egyházához hű és hazáját igazán szerető honpolgárnak az eszmék, a szándékok mai zürzavaros korában. Éles megfigyelései alapján a helyzeteknek bölcs mérlegelése és megvilágítása, az igazságoknak tiszta, világos meghatározásai oly meggyőző erőt kölcsönöznek szózatainak, hogy azok miként a múltban, a jelenben is országos eseménnyé avatják pásztorleveleit.

Azt olvastuk a lapok híradásaiból, hogy egyházunk és hazánk e nagy fiának, az agg bíboros érseknek negyvenéves püspöki jubileumán az egyházmegye minden templomában Te Deumot tartottak. A hívők ezrei és ezrei kérték hálaimájukban az Urat, hogy hű szolgáját, a hívők igazi atyját áldja meg továbbra is isteni kegyelmével, hogy még több éven át öregbítse nagy lelkének erejével azt a benső tiszteletet és kegyeletet, amely püspökké szentelése óta negyven éven át növekedő mértékben főpásztori tevékenységéből fakad. A magyar katolikus tanítóság is fiúi melegséggel és őszinteséggel hódol az ősz bíboros érsek előtt a negyvenéves évforduló alkalmából s lelkének teljes szeretetével és ragaszkodásával igéri, hogy a nagy érsek intelmeit, útmutatásait mindenkor szívébe zárva, óhajt és akar az egyház-

nak és édes magyar hazánkunknak a leghűségesebb népnevelő lelkesedésével és hivatasszeretetével szolgálni. —mb—

Hogyan mentjük meg az Eötvös alapot.

Irta: Karácsonyi József.

A *Népnevelő* utóbbi számaiban két cikk jelent meg, melyekben szerettetteljes szavakkal hívják fel az ország tanítóságát, hogy mentse meg az Eötvös-alapot.

Ráirányítják figyelmünket az alap vezetőségében dúló egyenetlenség, az egymásiránti gyűlölet s az alap további fennállását veszélyeztető felületes gazdálkodásra, s ama személyi torzalkodásra, mely a vezetőség kebelében dúl.

Soraikból mélységes megdöbbenéssel kell, hogy olvassa minden magyar tanító, hogy ezen az országban működő legnagyobb tanítójelöleti intézményünk veszélyben van. S ha a halálos veszedelemét okozó elfogult, s önző egyéni érdekeket szolgáló, s egymás közt is folyton veszekedő vezetőséget hamarosan el nem távolítjuk annak éléről, megtörténhetik, hogy e nagy és nemes hivatású intézményünket — melynek létrehozásán oly nagy és nemes munkálkodást fejtettek ki jelesünk, — elveszítjük.

Ismert dolog mindnyájunk előtt a tavalyi botrányos és erőszakoskodás jegyében lefolyt közgyűlés; melyre ugyancsak e tanügyi lap hasábjain hívták fel az ország katolikus tanítóságának figyelmét.

A szabadgondolkodók hivatalos, botrányhajtó lapjában pedig olvashattuk a mostani vezetőség ama szándékát, hogy az elnökséget dr. Bárczy polgarmesternek ajánlják föl, hogy egyrészt megmentse az alapot a fekete varjaktól (értsd katolikusoktól), másrészt, mert hogy a tanítóság közt nem tudnak olyant, aki rendelkezék azokkal a kvalitásokkal, melyek képesitenék az alap vezetésére.

Tudjatok kedves tanító testvéreim, hogy mi ez? Görösös ragaszkodás az alapnál eddig elfoglalt, s hűtlenül betöltött álláshoz. Mert hisz Bácsy elnöksége csak tiszta dekorum lenne. Ő igazán nagyon is sok irányú elfoglaltsága mellett a legnagyobb jóakarattal sem szentelhetne annyi időt alapunknak, amennyi egy ilyen alaposan tönkre vezetett intézménynek helyreállításához kellene. Maradna tehát minden a regiben, a jelenlegi vezetők hatalmaskodása alatt. A kutya a régi volna, csak a nyakravalója lenne új.

Vegtelen elszomorító, a tanítósagra lealázó s mélyrehatóan sértő az a feltevés és véleménye az alap ez idejű vezetőségének, hogy az alap vezetésére nem ismer és nem tud alkalmas egyent a tanítók közt.

Tehát lebecsül bennünket s ezt nem szégyenli a sajtóban is kürtölni az újságolvasó közönség előtt, hajlandó a tehetségtelenség ódiáját saját testületére — mint az a bizonyos madár — reáolvasni, csak azért, hogy megmaradhasson abban a meg nem érdemelt állásban, honnét már rég ki kellett volna ebrudalni őket.

Hat tisztelt ez idejű vezetőség, mi nem importálunk sem eszt, sem tekintélyt a mi specialiter sajátos intézményeink vezetésére ماشonnan. Majd megtaláljuk mi ezt magunk közt oly nemes gondolkodású tanító-emberek személyében, kik az alap ügyeinek érdekeit felül tudják helyezni önszerekeik fölé.

Jövő hónap lesz az alap tisztújító közgyűlése. Ezen kell megtörténni a nagy tisztító munkának.

Itt kell valamiképp érvényt szerezni a vidéki tanítóság ama igazságos óhájának is, hogy a választmány kétharmad része vidéki tanító legyen. Ettől a közgyűléstől függ az alap további létezése. Erre a közgyűlésre kell megjelenni annyiunknak, hogy a vezetőséget többségünkkel mi valasszuk meg. Nem szabad tehát ezen többség megjelenését eshetőségekre bízni. Nekünk vidéki tanítóknak ott okvetlenül többségünknek kell lenni. De hogyan?

Az érsekújvárvidéki rk. népnevelők egyesületének közgyűlése jóváhagyta az udvardi alesperesi körenek azon indítványát, hogy a kebelébe tartozó minden kör küldjön ki 3—3 tagot, összesen tehát 12-öt az Eötvös-alap közgyűlésére, hogy azok a már megállapított tisztikar megválasztását vigyék diadalra. Ezen küldötteknek saját penztárából utalványozott 10—10 korona napi és vasut költséget. Abban az időben a *Népnevelő*-ben hasonló határozat hozatalára kértük fel az ország összes kath. köreit és egyesületeit, de a kongresszusunkra való készülés miatt nem fejthettünk ki ezen eszme terjesztésére elegendő agitációt.

Most már, a körí és egyesületi gyűlések után, más módon kell biztosítani a többséget.

Hozzatok szólok tehát kedves egyesületi és körí elnök társaim. Titeket tanító társaitok rátermettségükön kívül bizonyára az irántatok érzett szeretetükből állítottak egyesületeik és köreik

vezetésére. Lehetetlen, hogy e szeretet felhasználásával meg ne tudnók szerezni a jelöltjeinknek a többséget az alap közgyűlésén. Kérlek benneteket, jöjjetek el minden körből harmadmagatokkal a közgyűlésre. Utalványoztassatok ki a pénztáraitokból annyi vasuti- és napiköltséget, mennyivel szükösen megjárhatjátok ez utat harmadmagatokkal: két oly társal, kik az Eötvös-alapnak tagjai. Az a szeretet, mely titeket a tanítói egyesületek és körök élére állított, az a szeretet megfogja nektek szerezni az egyesületi és körí gyűléseken a tagok utólagos jóváhagyását a kiutalványozott összegre. Ha minden kath. tanítói körből csak 3 résztvevő lesz is, győzelmiünk fényes leend, mert ily hatalmas táborral szemben meg fog semmisülni a mostani vezetőség és önzésben társult csapatának az akarnokoskodása.

Még egy szót, a keresztény szociális tanítókhöz!

Midőn a keresztény szociális tanítók szakosztálya testte lett, ezren és ezren csatlakoztak a kibontott lobogó alá. Most tanúságot kell tenni arról az erőről, melynek a fent lobogó zászló alatt tömörült keresztény tanítóságban lenni kell. Mutassátok meg keresztény szociális tanítótársaim, hogy nemcsak addig, míg áldozattalan lelkesedésről volt szó, vagytok hívei a keresztény szocializmusnak, de ha hív a szociális kötelesség, ott leszték áldozatok aran is.

Jertek el a közgyűlésre 100 és 1000-ron s tegyetek tanúságot róla, hogy a szervezkedésünkben levő erő nemcsak képzelt, hanem valóságos, élő, érezhető és értékelhető valóság.

Jertek el mind. Isten segítségével legyen ez erővel.

Hozzászólások «Az iskolai mulasztásokról» c. cikkhez.

Ugy a növendékek, mint a tanítókra nézve a testet-lelket fárasztó munka után a szünét, paedagógiailag nagyon is helyén való. Helyén való ez már azért is, mivel úgy egy, mint több tanítóval bíró iskolánál a gondolkozásra elég időt ad. Hiszem, hogy gondolkoznak majd mindenütt, a hol a tudomány előcsarnoka, az elemi oktatás mind az elmúlt, mind a jövő iskolai évet illetőleg üdvös, tapasztalati javaslatokat von maga után. Gondolkozunk mi is kis körünkben. Gondolatunkat egy, a nevelve tanítás mezén feltűnő rendtartási ténykedésre irányítjuk akkor, amikor az iskolai mulasztásoknak jó irányú s jó indulattal párosult rendbentartására, kezelésére úgy a tanítók, előjáróság és a szülők összhangzatos mindenoldali elfogadható módot szándékozunk felszínre hozni, hogy alább felhozott érvek mindnyájunk megejégedésére fognak szólni.

Először is a Brenner Tivadar kartársunk által igazán oly mély meggyőződéssel az iskolai mulasztásokról írt cikke oly jó, oly paedagógus felfogásra vall, hogy ha bárki kartársaink közül tudomásul vette, csakis helybenhagyva azt, dicséretileg nyilatkozhatik mellette.

Tehát a fentnevezett igen tisztelt Kartárs a midőn az iskolai mulasztások rendbentartására nem a folytonos, alig rövid két hetet, de egy hónapi időt szán azért, hogy az előjáróság, tanító az annyira igénybe vett sokoldalú teendői közepette a letelt hónap végével a mulasztási eseteket nagyobb odaadással, munkakedvvel, szigorral párosítva kimutassa, ezzel mintegy jobb átnezetet biztosít az iskolai élet szorgalmi idejének betartásáról s az eset-

reges bírságolási dolgokat is nagyobb hatállyal ülteti által a szülők lelki-életébe; midőn azok látván előre a minden hónap elején megnyilatkozó, irántuk nem a sűrűn, folyton ismétlődő netaláni kötelezettségekre nézve — alkalmazott bírságolásokat — humanusabb, jobb érzellemmel látják be azt, hogy az iskoláztatás iránt, gyermekeiknek az iskolába való járatását illetve, mily fontos kötelezettséggel vannak felhiva, úgy másrészt első sorban a tanító a folytonos zaklatásoktól meg volna mentve.

Összegezve az iskolamulasztásokról irt cikk tartalmát, hozzáadjuk mi is gondolatunk nyilvánítását abban, hogy Brenner kartársunk által javasolt iskolai rendtartás a mulasztások tekintetében elosztja a szülőknek régóta lelkükben taplált azon sötét előítéletét, hogy a tanítónak vele szemben hivatásának teljesítésekor a törvény követele módon nem személyi megtorlás, hanem a népek jóra irányuló nevelését célozza.

Jó nevelési eszköz a rendtartás. Szoktassuk hozzá a nép rétegét már az iskola által megkövetelt szorgalmi időnek a betartásával is. S erre legjobb nevelési mód, ha önként jön elő az alkalom. Előjön akkor, ha iskolánkban sokszor fordul elő mulasztási eset. Ennek megszüntetésére paedagógiai elvem s fellegelőm az: minél gyakrabban alkalmaztassék tanító által az előjáróság egyik törvényes személye (pl. minden faluban a kisbíró) közbenjárásával szülőkre nézve a tapintatos fegyelmezés. Ami úgy történik, hogy a tanító részére hatóságilag engedélyezett nyomtatott fegyelmező-cédulák álljanak rendelkezésére. Ezt azután a tanító lelkiismeretesen minden önként felmerült esetben nap-nap után — mely úgy hiszem később csak gyéren fog előfordulni — kiadja egy, a hivatalában megjelent községi faktornak, hogy ő a fegyelmi cédulákat rögtön a mulasztó gyermek szülőinek kézbesítse; felhívva a szülőt az iskolával szemben követelt kötelezettségének a teljesítésére. Így alkalmazva ezen rendtartáshoz vezető utat, bizony állíthatom, hogy az eredménye tekintetben nem fog elmaradni, sőt úgy az egyházi, mint községi élet mezején a nevelés nagy, nehéz munkájának egyik hathatós tényezőjévé válik. Mert a szülőt jobban fegyelmezzé, lassanként, de biztosan tudatokba veszik a rajuk s gyermekeikre néző jövőbeni társadalmi együttlét mibenlétét, megkedvelik jobban az iskolát s az iskolával szemben eddig tanusított ridegkeblűséget lelki életük mezejéről mintegy száműzik.

Szerény cikkecském befejezésekként még ajánlanám, hogy a községi előjáróság minden iskolai év elején a tanítókkal együttes értekezletet tartson. Ezen értekezleten megvitatják s egységes határozathozatalra jutnának a tanítóknak a mulasztási dolgok körül felmerült teendőikre nézve. Igyekezve azon, hogy a polgári hatóságok is mintegy a tanítókkal karöltve jelöljék meg azon biztos, eredményre vezető eljárásukat, mely eljárás tanító, szülő s hatóság között az egymás iránti emberszerető lelki érzelmet meg ne bántsa, meg ne zavarja. *Movik Sándor.*

A 30. számban Brenner Tivadar kartárs úrnak „Az iskolamulasztásokról” irt szép cikkéhez volna csekély magamnak is valami hozzáfűzni valóm.

Hogy derekon markoljam a dolgot, hát nekem tulajdonképpen az nem tetszik, hogy a tanköteles mulasztókhoz a tanítónak a mulasztás kiírásán kívül vajmi kevés, a szülőkhöz pedig épen semmi köze sincs, mert az intést és büntetést — az 1868. évi XXXVIII. t.-c. 4. §-a értelmében — egy olyan közeg intézi el velük, aki amellett, hogy talán nem is nagy kedvvel dolgozik azon, még csak nem is szakember.

A jegyző urakat gondolom — bocsánat, ha valakit bántottam — akiknek a sok munkájuk mellett még ezt is a nyakukba akasztották.

A tanító kiírja a mulasztót, mely kimutatás az iskolai elnök útján felkerül a jegyzőségre. A jegyző inti, bünteti, zálogolja a szülőt, az pedig káromkodik és szidja a tanítót. A szülő szalad fűhöz-fához, hogy fiát igazolja. Mindenkihez, minden fórumhoz elmegy, csak — akihez első sorban illet volna mennie — tanítójához nem megy.

Minek — gondolják sokan — hiszen ez nem tartozik a tanító jogkörébe!

Pedig ha valakinek, úgy első sorban a tanítónak lenne joga, sőt kellene kötelességévé tenni az iskolamulasztók szülőivel való érintkezést, intést, büntetést. A tanító ismeri legjobban azt a gyermeket, annak körülményeit. Észszerű tehát, hogy ő legyen az az egyed, aki az iskolamulasztások alkalmával a szülőket, az első beidőzés után a mindenképpen káros iskolamulasztás paedagógiájával megismertesse. Így nemcsak a gyermeket bírná reá a rendes iskolalátogatás, hanem a szülőknél beláttatva annak nagy hátrányait, elgyérné azt, hogy az iskolamulasztások számának csökkentése mellett még két fontos célt érne el.

T. i.: 1. A szülőkkel érintkezve sokkal több és jobb alkalma volna a nevelési elveket megismertetni s a gyermekei rossz nevelését jó irányba terelni.

2. S ez különösen fontos: ismét egy fokkal emelkednek a tanítók tekintélye a nép és a társadalom előtt és az iskola, mint hatóság működne akkor, amikor a szülőket magához beidézi (vagy ha nem jönnek, a községi hatóság segítségét kéri) s később a büntetések s a végrehajtásokat, szóval az egész ügyet az előjárósághoz tenné át.

Meg vagyok győződve, hogy a jegyző urak — az iskolából évközben eltávozottak ki- és bejelentésének átengedésevel együtt — ezt is szívesen átadnák nekünk, melyből még a közigazgatásra sem hárulna semmi nagyobb teher. Mi pedig — ha több munkát ró is reánk — szívesen vállalnánk el főképezért, hogy úgy önmagunknak, mint az iskolának is, mint iskolai hatóságnak több respektust szerezzünk.

Próbáljuk meg talán egy lépéssel ismét előbbre jutunk!

Förrei István.

A Népnevelő 30. számában Brenner Tivadar kartársunk az iskolamulasztások bajairól és okairól elmélkedve, azok káros következményeinek megszüntetése végett azt ajánlja, hogy csak havonta mutassuk ki a mulasztásokat; akkor majd kevesebb bajjal, szívesebben, s több eredménnyel hajtja végre az előjáróság az intést, illetve a büntetéseket s talán a tanító munkája is apad ezáltal stb. Én, aki éber figyelemmel kísérem az igazolatlan iskolai mulasztások indító okait, attól félek, hogy nemhogy javítanánk a javasolt eljárással, hanem még inkább előmozdítanók a lelkiismeretlen szülők által elkövetett s az iskolai haladásra káros hatással levő igazolatlan mulasztások számát. — Még pedig azért, mert először a hanyag előjáróság a havi kimutatás mellett is csak későn, tehát 30-ika helyett 4–5 nappal később inti meg, illetve fogja büntetés alá a mulasztót, amikor is a gyermek már 4–5 napi újabb igazolatlan mulasztást is szerzett a végrehajtásra következő mulasztási kimutatásba. Másodsor a lelkiismeretlen szülőknek még több alkalmuk lesz a mulasztásra, mert míg a két heti kimutatás mellett csak tíz hét alatt gyűlik össze 15 K összegig a bírságpénz, addig a havi kimutatás mellett már húsz hétig mulaszthat a gyermek, hogy a mostani bírságfokozat mellett 15 K-ig emelkedjék az összbüntetés díja. Vagyis a mulasztások száma megkétszereződik a haladás még nagyobb kárára. Ami pedig a javasolt eljárás szigorúbb végrehajtását illeti, azt a mostani két hetes rendszer mellett is követeljük és joggal el is várhatjuk és ellenőrizhetjük mi tanítók is. A munkahalmaz és kényelem nem számíttatnak ott, ahol a nép műveltségének előmozdításáról van szó. Tegye meg minden közeg törvényszabta kötelességét, ha virágzó népoktatást óhajtnak. Ide sokkal szigorúbb és mélyrehatóbb rendszabályok kellene. Miért is én ezen javasolt eljárással szemben hatékonyabbnak tartom a f. évi május hó 30-án a szikszói járásköri gyűlésen — az egységes beiskolázásról értekezve — előadott következő határozati javaslatomat, melyet a közgyűlés is magáévé tett, s annak életbeléptetése céljából a szükséges lépések megtételét elhatározta.

Határozati javaslatom szóról-szóra a többek között a következő:

1. Az igazolatlan mulasztások kimutatásának szabad kezét kell adni a tanítónak arra nézve, hogy a legjobb belátása szerint akkor mutassa ki az igazolatlan mulasztá-

sokat, amikor azt a haladás sikere érdekében legalkalmasabbnak tartja. — Vagy ha ez kivihetetlen volna, akkor a mulasztási kimutatás kiadandó a tanítás megkezdése utáni harmad, negyed és ötödnapon a mostani büntetési fokozatok alkalmazásával. Vagyis a tanítást megkezdő heten háromszor egymásután. A második hét végén negyedszer és ezután minden két hétben, de mindig az előbbi büntetési díjak kétszeres emelkedésével. A pénzbírság behajthatatlansága esetén pedig elzárásra volna változtandó a büntetés. — Mert a mostani materialisztikus világban ott állunk, hogy a szülők közül sokan meg a gyermekeik nevelését is készek elhanyagolni, az ideiglenesen boldogító, egy pár csillogó koronaért, amit gyermekeik napszammal keresnek. Ma már oda fejlődött ezen kapzsisági ósztón, hogy csak a jobb érzésűek járják rendszeresen gyermekeiket az iskolába. Általános a panasz, hogy úgy játszik ki a törvényt, hogy ősszel és tavasszal annyit mulasztatnak gyermekeikkel a napszambajáratással, — hogy a mulasztó tanköteles napszambójából bőven kitélik meg a 15 koronás legmagasabb bírságösszeg is. Azután ismét tovább mulaszt, kenyelmesen. Vagy ha a mulasztó tanköteles maga nem is megy napszamba, elmegy minden napnál nagyobb családtag, ő pedig otthon marad hazörzönök, gyermekgondozónak stb. Az anyagiasság ezen szürke világában a törvénynek ilyen kijátszása ijeszten kezd terjedni meg a jobbmodniaknál is. Míg ellenben az általam ajánlott bírságolási mód mellett tekintélyes összeg emelkedhetik a bírság, melyet nem oly könnyű leróni sem a napszambájából, sem másépp.

2. A cselédek béréből bírólilag lefoglalható legyen a gyermeke mulasztásáért kirozott bírság, melyet a család gazdája legyen a felelős. Mert újabban legtöbb cseléd minden lelkifurdalás nélkül csak akkor küldi gyermekét iskolába, amikor neki tetszik, ama tudatban, hogy nincs rajta mit venni gyermeke igazolatlan mulasztásáért, s félt, hogy ily visszacsédek mellett esődot mond a legnehezebb intenciója és költséges ingyenes népoktatás is. A népoktatási törvény ilyen módosítása esetén is marad még elég mizeriája az iskolázatásnak, mint : a szegénység, a messziről és viszontagságos időben való iskolába járás.

3. Mint a szerető és gondos atya egyik kezében virágcsot, másik kezében kalácsot tart, amikor neveli gyermekét, úgy a törvény is gondoskodik jutalomról ezen szigorú törvény betartói számára. Pénzbeli vagy más értékes jutalmat oszthatna ki az állam azok között, legkivált a szegényebb iskolások között, akiknek nincs igazolatlan mulasztásuk. Így egész önkénytelenül is megszoknák a rendszeres iskolába járást a haladás nagy előnyére és a maguk hasznára. Hogy pedig ezen szigorított törvény végre is hajtassék, ellenőrizzük mi, tanítók is. Mert ha a tanítót megbüntetik a mulasztási kimutatás ki nem adása miatt, bűnhődjék az is, aki azt idejében végre nem hajtja : pl. az által, hogyha idejében meg nem inti, vagy meg nem bünteti az előjáróság az igazolatlanul mulasztó gyermek szülőjét, akkor viselje a következő mulasztásért kirozott pénzbírságot a hanyag előjáróság. Erre kioktatandók a szülők is, mivelből saját kezük aláírásával igazolják a megintés vagy bírságolás keltét.

Ily eljárásokkal vélem megszüntetni a nagyszámú igazolatlan mulasztásokat és előmozdítani a mindnyájunk által hön. óhajtott aldásteljesebb népműveltséget. Mert akarjuk a célt, akarnunk kell az eszközöket is.

Dankovyi Mihály.

Az iskolának lassan, de egyenletesen haladó gepezetét semmi sem képes annyira megakasztani, mint az iskolamulasztás.

Az iskolamulasztás megsemmisítése céljából már több cikk látott napvilágot tanügyi lapjainkban. Így a "Népnevelő" 1. évi 30. számában újból felszínre hozza ezt az eszmét Brenner Tivadar kartárs. B. szerint ott van a hiba, hogy az iskolamulasztókat kéthetenként kell kimutatnunk s az előjáróság, — akinek úgyis elég dolga akad, — későn, vagy egyáltalán el sem intézi. Tapasztalásból mondom, hogy sok esetben nem intézi el. Miért? Nem tudom.

Azt észrevehette minden tanító, hogy többnyire a sze-

gény szülők gyermekei nem járnak iskolába. Ezeket — természetesen — kimutatjuk. Igen ám, de mit csináljon velők az előjáróság? A gyermeknek nincs ruhája, nincs labbelije. Mi sem természetesen tehát, hogy nem jöhet iskolába. Megbüntessék ezért a szülőt? Hiszen a szegénység nem büntett! Pénze nincs, a párnát a feje alól nem szabad, de meg nem is lehet elvenni. Itt van a baj, uraim! Itt kell segíteni! Letesítsünk felruházó egyesületet! Minden községben, ahol szegény gyermekek vannak — és ugyan hol nincsenek? — tartsunk népmulatságokat, színelőadásokat, pásztorjátékokat és az ezekből befolyt összegből szerezzünk ruháskat a gyermekeknek, amivel gyenge tagjaikat befűdhetik.

Nepünk sokkal rosszabb helyre rakja pénzét; akadályozzuk ezt meg, tartsunk mulatságokat, pásztorjátékokat! A tanítónak ezzel is több dolga lesz, kifogásolja talán egyik-másik kartárs? Ne féljünk tőle! Ha panaszkodni tudunk, tegyünk mi is valamit, mert a sültgalamb magától nem fog utra kelni soha!

A magunk érdekében tesszük, ami munkánk lesz ezzel könnyebb. Bizony igazán sajnálatra méltó az a gyermek, aki rongyosan jön az iskolába, amely rongy alól kilátszik a didergő gyöngye test. Hány gyermek van ezek között, aki szívesen jönne iskolába, de nem jöhet a hideg, az eső miatt?

Egészen más kategóriába tartoznak azok a gyermekek, akik nem szegények, akiknek van ruhájuk és még se jönnek iskolába. Nem pedig azért, mert vagy nem szeretnek odajárni, vagy ami még rosszabb, mert a szülők otthon adnak nekik munkát és elvonják őket az iskolától. Na hát bocsanat a kitejézésért, de az ilyen gyermekekről, és pláne az ilyen szülőkről szeretnek hét bőrt lehuzni.

Nepünk nagyon el van maradvá. A pénz utáni sóvárgás bacillusával van telve a levegő. Ha pénzt lát, talán meg a lelkét is odaadná érte. Hány szülő van, aki gyermeket küldi napszamba dolgozni. Igaz, hogy az előjáróság megbünteti az ilyen szülőt, de az is igaz, hogy a szülő szívesen megfizeti a rea kiszabott pénzbírságot, mert gyermeke azt úgy is megkeresi. Ha a gyermek 3—4 betűből álló szót ki tud olvasni, azt mondja a szülő: elég, apád se tud többet, mégis megé. Arra azonban nem igen gondol, hogy mennyivel könnyebb volna az élet, ha többet is tanult volna.

A törvény előírja az iskolába járást, megjelöli annak határát, megadja hozzá a módot és eszközt, úgy hogy folyton iskolákat állít, azokat az egészségnél megfelelő minden követelménnyel ellátja és a nép mégsem kedveli az iskolát. Az egyik azért nem, mert nincs semmije, a másik pedig azért, mert amije van, kevesli, mindig többet kíván. És ezt a többet — sajnos — nem az iskolától várja, hanem a zsidóberlőtől, aki 60—80 fillért fizet naponta gyermekének. Igaz, hogy vannak kivételek, de a nép zöme mégis így gondolkodik.

B. kartárs nem helyesli, hogy kéthetenként kell az iskolamulasztókat kimutatni. Szerény véleményem szerint az tökéletesen mindegy, hogy kétszer mutatjuk-e ki, vagy egyszer, ennél azonban sokkal fontosabb az, hogy a kimutatott igazolatlanul mulasztók szülői mindenkor kellő és szigorú büntetésben részesüljenek.

Találjon orvoslást az előjáróság arra nézve, hogy minden gyermek járjon az iskolába. Nyújtson orvosságot a sebre, jóllehet ez az orvosság az egyiknek édes, a másiknak keserű. Karolja fel ezt az ügyet olyan lelkiismeretességgel, mint amilyet az megkövetel.

De az előjáróság a legtöbbször nem törődik az iskolamulasztók ügyével, mert így gondolkodik: elég nekem a magam baja, minek törődjem a máséval, a tanítóéval is. Az így gondolkozó előjáróságot kellene ám a legszigorúbban büntetni. Ha ezt látná a szülő, gyermekét elküldené az iskolába, mert a szigorú büntetéstől mégis csak tartana valamit.

Az iskolamulasztók szaporaságának van még egy másik oka is, az t. i. mikor maga a tanító sem törődik vele, a kimutatást nem készíti el a rendes időben. Ez aztán igazán szomorú.

Az iskolamulasztások csak akkor fognak végkép elapadni, ha az előjáróság szigorúan végrehajtja a törvényt

intézkedéseit és nem irgalmaz se Péter komának, se Pál ságnak, hanem kivétel nélkül büntet mindenkit.

Kezdetben, igaz nagyon nehéz, de később hozzászoknak, hozzátörődnek.

Mint fiatal kezdő tanító kerültem egy alföldi feluba, ahol az elődöm már deres öregbácsi volt, aki az iskolamulasztókat nem igen mutatta ki. Nagyon nehezen ment kezdetben a dolgom, mert 110 tanítvány közül naponta alig jött el 30-40. Mikor láttam, hogy az állapot nem javul, kimattattam az iskolamulasztókat mind és hála a Mindenhatónak, aki épen akkor küldött oda egy fiatal, tehetséges jegyzőt, aki senkit sem kímélt s szigorúsággal büntet az iskolakerülőket. Kezdetben a szülők durva, gorbó szavakkal illették az utcán engem is, a jegyzőt is, amiért a községhezához-hívattuk őket, (még kell jegyezniük, hogy a magyar paraszt irtózik a községhezától, mert azt tartja, hogy ott »kérnek« tőle) később azonban megszokták a dolgot és azontúl a gyermekek rendesen jártak iskolába.

Összefoglalva az elmondottakat, az iskolamulasztásnak 3 oka lehet: vagy szegény a gyermek — s ez mindenestre ok — és nem járhat iskolába, vagy elég gazdag a gyermek, ruhája is van és még se megy iskolába, mert vagy az apjának segít, vagy napszámra jár és harmadszor a gyermek valami ok miatt kerüli az iskolát.

Hártsuk el az okot és megszűnik az okozat. A ruhátlanokat ruházzuk fel, a gazdagabbakat pedig részint szép szóval, részint a törvény alkalmazásával vigyük vissza az iskolába.

Látassuk be a néppel, hogy a tudásra, a tudományra ma különösen mindenkinek szüksége van, ragadja meg tehát a kedvező alkalmat, tanuljon míg arra idő van, mert később a katonasorban puskatussal fogják a fejéhez verni a buta, számar- és az ehhez hasonló jelzőket.

Ezekben iparkodtam elmondani az iskolamulasztókról azt, ami csekélységemtől kitellett, bár tudom, hogy nem mondtam még el mindent, de a tér nyitva, mondjanak mások jobbat, hogy a munkánk valóban tökéletes legyen!

Dorcsák József.

A tanító és a tanfelügyelet.

Irta: Bódy Kálmán.

Törekvésem a tanfelügyelőket illetően odairányul, hogy a tanfelügyelői kar mentől elifebb legyen, hogy csak elsőrangú kvalifikációjú emberek lehessenek tanfelügyelők, hogy így ne csak rendkívül fontos és felelősségteljes munkájukat láthassák el jól, hanem hogy bizonyos épüponált helyeken, nemzetiségi vidékeken vezető társadalmi pozíciót tölthessenek be. A parlamentben így beszélt a tanfelügyelőkről Zichy János gróf. Nem hiszem akadna az országban tanítóember, ki megnyugvással, megelégedés érzetével ne fogadta volna e kijelentést. Mit jelent ez? Az én, tehát tanítóember, felfogásom szerint azt, hogy ezentúl csak olyan embert nevez ki miniszteri ránk e fontos, exponált állásra, ki hozzáértő, nem formailag, de tényleg. Örvendeztem már szívem, hogy végre oly emberek vezetik a tanügyet, kik magas intelligenciájuknál fogva, igaz, őszinte szeretettel fogják a tanügyet tovább vinni. Mily büszkeség tölti el lelkemet. Elgondoltam a jövő népiskola fényes képét. Mily boldogok lesznek a tanítók, kik fölött ügyüket megértő, a tanügyet alaposan értő, magas intelligenciájú tanfelügyelők fognak méltányos kritikát gyakorolni. Olvasom tovább. Kimondja a miniszter, hogy csak olyan embert nevez ki, akinek középiskolai tanári, állam vagy jogtudományi végzettsége van. Vagyis a tanító semmi esetre sem lehet tanfelügyelő. Ezidő szerint a tanítóképesítő oklevél csak az önkéntességre kvalifikál, egyébre semmire.

Kérdem, mi előnyösebb e sokat szenvedett házara, e mindenkitől »jobban« értett tanügyre, ha magas államtudományi, vagy jogtudományi doktorok vezetnek e legfontosabb ügyet, vagy hozzáértő, hogy úgy mondjam, belenőtt tanítók, kiknek bár nincs meg e magas kvalifikációjuk, de van hozzáértésük, van a tanügy iránt érzett meleg, őszinte szeretetük. Még most sem esünk kétségbe. Ha magasabb kvalifikáció kell, megszerezzük. Vagyunk már úgy is mindenfelék, a továbbtanulásra is jut idő. De jaj! Azoknak még csak megjárja, kik a sors véletlene következtében a gimnázium négy alsó osztályát végezték, de akik polgári iskolát frekventáltak, azok mit tegyenek? Óreg emberek lesznek, mire célhoz jutnának. Azután a költséget honnan vegye az a szegény, de ambíciózus tanító. Ezerötszáz, kétezer koronát, amely csak a legszükségesebbekre, tandíj, beirási díj, pótlékok stb.-re van szűkösen számítva, az Egyezer korona fizetésből nem telik. Hát még a sok utazás, ellátás stb. stb. De ez is csak abban az esetben, ha minden jól megy s meg nem bukik, amire nagy a valószínűség. Iskolát lelkiismeretesen vezetni, kántoroskodni, ifjúsági, gazdakört, szövetkezetet stb. vezetni, de e mellett családjának is kell szentelnie egy-két percet. Jegyezzük meg, hogy a továbbtanulás csak a fiatalabbakra szólhat. Mint tanító és kántor eléri a 2200—2400 korona jövedelmet. Ha már doktorált s van protekciója, kinevezik 2000 koronával segéd-tanfelügyelőnek, ha nem fizetéstelennek, mert legújabbban ilyen is van, városba. Mit tegyen?

Azért nagyon kívánatos volna, ha megszívelnék irányadó körünk Koródy igen tisztelt tanár úr javaslatát a tanítóképesítés, a kétéves egyetemi tanfolyam tárgyában. Ehhez hozzátenni kívánom, hogy ezután csak és csupán ezen végzettséggel, sőt tíz évi gyakorlattal bírók közül nevezzenek ki a tanfelügyelőséghez tanítókat. Akkor megvolna a magasabb képzettség, de megvolna a hozzáértés és ügyszeretet is. Mert bizony mondom, nem mindig a névjegy kvalifikálja az embert a társadalomban vezető szerepre, hanem az egyéniség.

Aki kér, annak adatok: aki zörget, annak nyitnak. Csak úgy áldhat meg bennünket Istenünk, ha magunk is teszünk már valamit a saját érdekünkben.

Keresztény szociális ügyek.

Egy téves közlés helyreigazítása. Lapunk mult számának Hírek rovatában a Kath. Tanítók Orsz. Bizottságának, az Orsz. Kath. Tanügyi Tanácsnak és a Tanács szakosztályainak tagjai közöltettek, az egyik pont alatt a keresztény szociális szakosztály tagjai címen is egy névsor lett közreadva, mely számtalan felszólalásra adott okot. Ezt a sajnálatos tévedésből eredt közlést a következőkben sietünk helyreigazítani: a fent hivatkozott közlés nem a keresztény szociális szakosztály tagjainak a névsorát tartalmazza, mert a keresztény szociális szakosztálynak nemcsak az ott felsoroltak a tagjai, hanem mindazok a kath. tanítók, akik eddig felvételre jelentkeztek, több mint hét ezren (7000), akiknek neveit részben már eddig közöltük, részben folytatatosan közölni fogjuk, amint erre lapunk hasábjain tér nyílik. Az a névsor, amely téves címen lapunk mult számában közöltetett, a keresztény szociális szakosztály vezetőségének a névsora, amelyet teljes hiteles formában itt adunk közre: Az Orsz. Kath.

Tanügyi Tanács keresztény szociális szakosztálya a IV. kath. tanítói kongresszus keretében, folyó év július hó 4-én **választotta meg vezetőségét**; a keresztény szociális szakosztály által megválasztott **elnökség** a következő: *Elnök*: Giesswein Sándor, *társelnök*: Szabó János, *ügyvezető alelnökök*: Wohlmuth Ernő és Moravitz Lajos, *titkárok*: Gyurkovits Zoltán és Kocsán Károly, *jegyzők*: Perger Ferenc és dr. Rónai János, *penztáros*: Lovász Dezső: — a keresztény szociális szakosztály által megválasztott **választmányi tagok** a következők:

Erdősi Károly Budapest, *Zsilavy* Sándor Pápa, *Szabó* Ferenc Jászapáti, *Karácsonyi* József Szentistván, *Valanszky* Győző Nagybresztován, *Laczkó* Pál Radoskő, *Szigeti* József Kánya, *Szabó* Gyula Bana, *Bátor* Gyula Felsőreg, *Domby* Péter Doba, *Kerényi* Rezső Ujszentgyörgy, *Gaál* Lajos Zajta, *Plank* Antal Beregszász, *Kircz* István Tolnatevel, *Káth* József Sopron, *Magyar* Árpád Kőny, *Millner* Antal Győr, *Boda* Béla Rigács, *Prockl* Gyula Bieske, *Módy* István Szombathely, *Tóth* Géza Jászó, *Révó* Lajos Eger, *Gubicza* Lajos Veszprém, *Ivanits* Lajos Szentendre, *Temető* János Kántorjánosi, *Kélemen* Lajos Eger, *Körödy* Miklós Pécs, *Óveges* Kálmán Győr, *Páll* Albert Gyergyóalfalu, *Ruzsinszky* József Bakóca, *Piller* György Ada, *Greiner* Gyula Bácsmadaras, *Török* Ferenc Jánoshalma, *Szedénik* Fülöp Sopronpereszteg, *Kukla* Károly Rosta, *Rónay* János Budapest, *Sebők* Imre Budapest, *Vilések* Gyula Kismaros, *Javor* István Siklós, *Friedreich* István Budapest, *Böcz* Árpád Galánta, *Nagy* János Szempe, *Horváth* Ignác Szekszárd. — *Hivatalból* tagjai továbbá a ker. szoc. szakosztály vezetőségének a Tanügyi Tanács elnöksége, valamint a Tanács kebeléből kiküldött következő 5 tag: *Bilinszky* Lajos, *Kolossvary* Mihály, *Paul* Ernő, *Wajdits* Gyula, *Vörös* Ferenc. — *Az itt közölt névsor a keresztény szociális szakosztály érvényesen megválasztott és véglegesen megalakult vezetőségének a névsora.*

A szociális szakosztály tagjai.

(Folytatás.)

A «Pécsyházmegyei róm. kath. Tanítóegyesület» máriakémeti esperesi körének tagjai: *Becsokovszky* Ede kántortanító, *Beck* Károly kántortanító, *Bucz* Ödön kántortanító, *Presits* Ferenc kántortanító, *Dillmann* Lajos kántortanító, *Duplinszky* Béla tanító, *Eisenbart* Ferenc kántortanító, *Éber* Géza plébános, dr. *Frey* János esp. plébános, orsz. képviselő, *Farkas* Kamill kántortanító, *Fischer* Katalin tanítónő, *Gött* Ádám plébános, *Habel* Ignác kántortanító, *Herr* Sebestyén kántortanító, *Hesz* Béla tanító, *Holmer* József kántortanító, *Hay* János tanító, *Hesz* Mária tanítónő, *Jaksits* Sándor kántortanító, *Jäger* Antal kántortanító, *Kammerer* József tanító, *Komlósi* Antal kántortanító, *Koffán* Béla kántortanító, *Leicht* Alajos tanító, *Liebbald* Lajos plébános, *Lex* József tanító, *Mindszenti* Anna tanítónő, *Miklóci* József tanító, *Reisz* Antal plébános, *Sass* György kántortanító, *Szeitz* József adminisztrátor, *Scharfenberger* János káplán, *Schneller* Alajos plébános, *Százuj* István tanító, *Takács* Mihály plébános, *Weltni* Ferenc kántortanító, *Wagner* Károly kántortanító, *Hafner* János kántortanító, *Darázsi* Mihály tanító, *Resch* József tanító, *Varga* Károly tanító, *Heigl* Ernő tanító, *Gebauer* Miklós káplán. A «Pécsyház-

megyei róm. kath. Tanítóegyesület» gödrei körének tagjai: *Kemény* Boldizsár esperes-plébános, *Kopári* Gyula plébános, *Fehérvári* Gyula plébános, *Polgár* János plébános, *Horváth* Lajos plébános, *Reif* József plébános, *Rudolf* Mátyás plébános, *Fülöp* István plébános, *Sebő* Pál plébános, *Szücs* József plébános, *Cselenkó* János plébános, *Fájth* Lajos plébános, *Márton* Pál plébános, *Cserti* István plébános, *Présing* József tanító, *Novák* Károly tanító, *Bodó* László tanító, *Somogyi* Ev. János tanító, *Köves* József tanító, *Sulló* József tanító, *Janecsek* Lajos tanító, *Gábor* József tanító, *Kuhnl* Gyula tanító, ifj. *Ruzsinszky* József tanító, *Kun* Márk tanító, *Lázár* József tanító, *Schneider* József tanító, *Klier* Bertalan tanító, *Szekeres* József tanító, *Abbauer* János tanító, *Mutnyánszky* Anna tanítónő, *Gász* József tanító, *Csiffáry* Arnold tanító, *Herbert* Gáspár tanító, *Linc* Ferenc tanító, *Barth* István tanító, *Walz* János tanító, *Helliger* István tanító, *Csillag* Jenő tanító, *Schnell* József tanító, *Schubert* Gyula tanító, *Fülöp* Antal tanító, *Óváry* Etel tanítónő, *Fischer* Adolf tanító, *Répássy* Sándor tanító, *Mezey* Béla tanító, *Tanner* Gyula tanító, *Dani* István tanító, *Fokorny* Márton tanító, *Kulesár* István tanító, *Simrák* Károly tanító, *Légrády* László tanító, *Walz* Lipót tanító, *Mártz* György tanító, *Kiefer* Gyula tanító, *Farkas* Ignác tanító, *Fáncsi* János tanító, *Kovács* József tanító, *Páhok* László tanító, *Halmaj* János tanító, *Miszlai* Lajos tanító, *Wéber* Kálmán tanító.

(Folytatjuk.)

HIREK.

Pelikán F. Krizsó székesfővárosi hittanár, a gyermekvilág által annyira kedvelt *Kis Pajtás* szerkesztő-tulajdonosa, hosszabb betegség után július 29-én meghalt. Hült tetemét Mária-Besnyőn, a Szent Ferencrendiek templomából kísérték ki általános részvét mellett az ottani temetőbe és helyezték a boldog feltámadásig örök nyugalomra. Elhunyt lelkes, áldozatkész művelője volt a katolikus irodalomnak. Szerkesztette egy időben az Országos Néplapot, a Jó Pásztor, a Hitvédelmi Folyóiratot, majd Oktató Népkönyvtár címen sok hasznos népies könyvet bocsátott közre. Az utóbbi években a Kis Pajtás megindításával hézagpótló gyermeklapot juttatott a katolikus családoknak. Kora halála — mindössze 44 évet élt — számottevő veszteség a katolikus irodalomra. Az ő. v. f. neki.

A **Tanító** című lap szerkesztőjének, *Verner Jenő* székesfővárosi tanítónak megrendszabályozása.

Erélyes kezű kultuszminiszterünk, *Zichy* János gróf a következő rendeletet közölte:

«A Tanítók Országos Szövetsége *Tanító* című hivatalos lapjának felelős szerkesztőjeként *Verner Jenő* székesfővárosi községi iskolai tanító van megjelölve. Minthogy a szóban forgó tanügyi lapnak iránya, valamint nevezett tanítónak abban megjelent cikkei a tanítóságot egyenesen a kormány ellen tüntető felvonulásra, zajos állásfoglalásra buzdítják: nevezett tanítót a lap szerkesztésétől ezennel eltávolítottam. Nem vagyok ugyanis hajlandó eltérni, hogy tanítók agitatorius irányú és a közoktatásügyi kormány intézkedéseit támadó lapot szerkesszenek.

Budapest, 1911. július 8-án.

Zichy s. k.

A napilapok a fenti rendeletet különféle kommentárokkal közlik és hivatkoznak arra is, hogy az ellenkezik az állítólag ma is érvényben levő 1848. évi XVIII. t.-c. I. §-val, amely szerint „gondolatait saját útján mindenki szabadon közölheti és szabadon terjesztheti.” De azt nem közlik, hogy a kultuszminiszter felügyelete alá tartozó tanítók fegyelmi szempontból semmi néven nevezendő oly igazgatásra nem használhatják szabad gondolatukat, amelyek *sértik a felsőbb hatóságokat, fegyelmetlenségre szítanak s végzésül azt merik állítani, hogy csak az értelmes és intelligens tanító, ki a szerkesztő támadó gondolatait, igazításait magáévá teszi.*

Mi is hívei vagyunk a gondolatszabadság megnyilatkozásainak, de csak in azon határokon belül, amik megengedhetők és a személyeskedéstől, a felsőbb hatóság pellengérezésétől, sértésétől távol állanak.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETEI.

M. P. 1. Csak az ingóságokat viheti el. 2. Kártalanításról sem lehet szó. A földet termőképessé tette; ezt kötelességnek is vehetjük. 3. A terményeket is havi részletek szerint értékelik; tehát annyi $\frac{1}{12}$ részt kap, ahány hónapon át az állást elfoglalta. — Sz. B. A Szent-István-Társulat a lapot a róm. kath. iskola tanítójának küldi ingyen. — H. L. A kérvényt intézte a nagymélt. vallás- és közokt. miniszter úrhoz. — V. J. Szorgalmazzák a választ a kir. tanfelügyelőség útján. — J. E. Forduljon a Szent-István-Társulat könyvkiadó hivatalához. Budapest, VIII. Szentkirályi-n. 28. — Zs. J. Forduljanak a közigazgatási bizottsághoz. A hitközség kívánsága jogos az erdőkinctárral szemben. — M. L. Joggal kérheti ügyének sürgős elintézését. Forduljon kérelemmel közvetlenül a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz. Csatolja a községi és iskolai hatóság bizonyítványait, amelyek igazolják, hogy állását tényleg szept. 1-én foglalta el. Az állam által a tott korpótlékségely szept. 1-től megilleti. — H. J. Érmindszent. Úgy tudjuk, hogy a kérdett lap megszűnt. — U. J. Dicséretet érdemlő vállalkozását jelentse egy levéllapon a Kath. Egyesületek Országos Szövetségének Budapest, IV. Ferenciek tere. A szövetség irodája minden szükséges nyomtatványt és szabályzatot megküld. — L. D. Igen, a szabadságot kérelmeznie kell, mert a kántori teendők ellátása a szünidő alatt is kötelessége. — Sz. B. I. A feltételek már megtörténtek. Az értesítést minden intézet külön-külön továbbítja. II. Megsürgöttük; egyebet nem tehetünk. — L. J. Feleltünk. — K. F. Megválasztható. Az igazolvány bizonyítja, hogy az oklevelet megszerezte. Az államsegélyt is megkapja. — K. E. Beérkezett.

Tartalóm. — mb. — Samassa bibornok jubileuma. — Karácsonyi József: Hogyan mentük meg az Eötvös-alapot. — Móvik Sándor, Forrai István, Dankányi Mihály, Dorcsák József: Hozzászólások «Az iskolai mulasztások» c. cikkhez. — Bódy Kálmán: A tanító és a tanfelügyelet. — Keresztény szociális ügyek. — Hírek. — A szerkesztőség üzenetei.

Okmányszerű tanítói díjlevelek

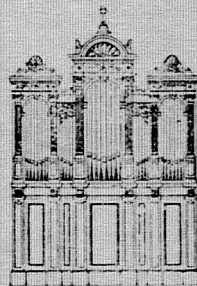
több egyházaság által ajánlva, igen finom merített papíron nyomva. Négy példány utasítással 1 korona 20 fillér.

..... Kapható a szerzőnél

Göndör Ferenc kir. s. tanfelügyelőnél Veszprémben.

411 9-10

ORGONAÉPÍTÉSI INTÉZET

RIEGER OTTÓ

hazánk legnagyobb orgonájának (a király orgonájának a koronázási templomban) alkotója, vilámos gépekkel berendezett cs. és királyi udvari orgonagyára

Budapest, VII., Garay-utca 48.

Cs. és királyi udvari szállító. A párisi, bécsi, stb. kiállításokon kitüntetve. Kedvező fizetési feltételek mellett pneumatikai nemeshangu orgonákat szállít. Mindennemű orgonajavításokat és hangolásokat lelkiismeretes pontossággal teljesít.

Tervezeteket és mintarajzokat kívánatra díjmentesen küld. 64 2-52

Magyar VÉDJEJEGYE: Kapható

törlő-

gummi

.....

minden

papirkeres-

kedésben.

Magyar címer a védjegye, Magyar diák csak ezt vegye!

383-12

Magyar Ruggyantaárugyár Részvénytársaság Budapest.

Írás, olvasás és bibliai szaktanításhoz

..... szolgáló szemléltető táblák.

Földrajzi, történelmi, természetrajzi,

természettani és számtani szaktanítás-

..... hoz szolgáló tanszerek.

Földgömbök, megyei fali-térképek,

iskolai feszületek kaphatók és meg-

..... rendelhetők a

Szent-István-Társulat

..... könyvkiadóhivatalában.

PÁLYÁZATI HIRDETÉSEK

A nmélt. püspöki kar határozata köte-
lezőnek nyilvánította a katolikus nép-
oktatási intézetek pályázatainak a «Nép-
nevelő»-ben való közzétételét.

KIADÓHIVATAL:
Szent-István Társulat Budapest.
A KIADÓHIVATAL FŐNÖKE:
LOVÁSZY DEZSŐ.

Pályázati hirdetések minden egyes sza-
vánál egyszeri közlése 6 fillér. Csakis
azon pályázatok közöltetnek, melyek-
nek díja előre lefizetett.

A lapot kérjük gondosan megőrizni. Reklamációkat csakis 8 napon belül veszünk
figyelembe. Későbbi pótlásokat példányonként 30 fillér beküldése ellenében teljesítünk.

Esztergomi érseki megye.

Farnadi osztálytanítói állásra *augusztus 6-ára* pályá-
zat hirdetettik. Fizetése az 1907. évi XXVII. t.-c. szerint.
Kötelmel javadalmi jegyzőkönyvben felsorolva. Kérvé-
nyek *dr. Kun István* plébánoshoz intézendők. Esztergom
Farnad. *Kapitány Béla* iskolaszéki jegyző. 607 2-2

A felsőatraki rk. kántortanítói állásra *aug. 17-re*
pályázatot hirdetek. Nyelvismeret magyar-tót. Javadalma:
törvényszerű lakás kerttelmenyenvel. 11-140 51 szántó
240 kor., párbér 96-60 kor., tájarendőség 1/4 telek után
20 kor., községekétől 140 kor., tandíjváltás 100 kor.,
alapítványból 8-40 kor., stóla 150 kor., misealapítványok-
ból 55-60 kor., ebédmegváltás 6-30 kor. Köteleessége:
tanítás, kántoriak ellátása, harangozás. Nők is pályázhat-
nak. Folyamodványok *Bednár Pál* pléb. megbízott
elnökhöz. Felsővásárd (Galgóc) küldendők. 629 1-1

A szőgyéni rk. iskolaszék lemondás folytán meg-
resedett kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Java-
dalma: 33 kat. hold föld, melynek katasztrális tiszta jöve-
delme 1294 kor. Szőgyén község pénztárából 125.20 kor.,
kántor-alap kamatjövédelme 57 kor., 40 hektoliter mecha
buzza értéke 487 kor., borjárandóság 5-40 kor., 34 □ mé-
ter kemény tuzifa értéke 240 kor., ostvasütésért 70 kor.,
alapítványi misék után 116 kor., stóla-jövédelm 161 kor.
Ezekon kívül 2 szobából, 1 konyha, 1 kamra, 1 zárt
folyosó, 1 pince, 1 istálló, 1 pelyvából álló lakás és
2 sertésöl. A megválasztott köteles egy osztályt tanítani,
az összes kántori teendőket végezni. Pályázati határidő
augusztus 16. Választás augusztus 17-én délelőtt 9 órakor.
Személyes megjelenés okvetetlenül kívántatik. A kérvé-
nyek a rk. iskolaszék címére küldendők. 637 1-1

Récei (Pozsony mellett) négy tanítós róm. kath.
népiskolánál osztálytanítói állásra *augusztus 20-ig* pályá-
zat hirdetettik. Jövédelm: egy szerényen butorozott
szoba, 20 kor. kerttelmeny, 600 kor. a hitközségtől,
400 kor. államségélyből. Tót nyelv ismerete szükséges.
Köteleessége egy osztályt vezetni, az ismétlőiskolában
felváltva tanítani, a kántort kántori teendőiben segíteni
vagy helyettesíteni, a gyermekek felett a templomban
felváltva felügyeletet gyakorolni. Előnyben részesül aki
zene- és énektanításban jártas. Az állás szeptember
1-én foglalandó el. *Rudroff Béla* iskolaszéki elnök. 634 1-1

A nagyherestényi (Bars m.) kántortanítói állásra
pályázatot hirdetünk *augusztus 16-ára*. A tandíj még
nincs a kormánytól megváltva, javadalmazását tehát az
1893. évi jegyzőkönyv állapítja meg, amely szerint a
kántori járandóság pénzben és gabonában 407 koronát,
a tanítói járandóság 640 koronát tesz ki. Lakása 2 szoba,
konyha, kamra (pincevel). Van istálló és fakamra is.
A javadalomhoz tartozó 7 kat. holdnak csakis kat. jöve-
delme van adva 350 koronáért évenként. A folyamod-
ványok a nagyherestényi róm. kath. iskolaszékre címezve,
augusztus 15-ig adandók be. Posta helyben, vasúti
állomás Barstaszár (zsitvavölgyi vasút.) *Csernik Alajos*
plébános. 651 1-1

Egri érseki megye.

A káli (Heves m.) róm. kath. iskolánál egyik férfi-
tanítói állomásra *augusztus 18-ig* pályázatot hirdetünk.

Javadalmazása: 1000 kor. készpénz, törvényszabta lakás
és kert haszonélvezete. Köteleessége: a kijelölendő min-
dennapi és gazd. ismétlő osztályokat tanítani és szükség
esetében a kántori tennivalókat díjtalanul végezni.
A kellően felszerelt kérvényeket *Mezey Illés* iskolaszéki
elnökhöz kell küldeni. 636 1-1

Fegyverneken (Jásznagykunszolnok megyében) I-II,
osztályú vegyes róm. kath. iskolánál betöltendő tanítónői
állomásra pályázat hirdetettik. Javadalmazás: 1. 920 kor.
készpénz, 2. egy szoba fűtésére elegendő kőszén házhoz
szállítva. (Ez pénzérték szerint legalább is 80 kor.)
3. lakásbérben, addig míg természetbeni lakás is lesz
adható, évi 140 kor. A tanítónő női kézimunkát is
tartozik külön díjazás nélkül tanítani. A pályázati kér-
vények a hirdetés közzétételétől számítandó 14 nap alatt
az iskolaszéki elnökséghez küldendők. *Ohás Titus*
iskolaszéki elnök. 632 1-1

Besztercebányai egyházmegye.

Szénásfaluban (Bars m.) tjonnan szervezett róm. kath.
osztálytanítói állásra pályázatot hirdetek. Javadalma:
államségély 900 kor., községtől 100 kor. fizetés. 20 kor.
kerttelmeny, 2 szoba, 1 konyha, kamra, pince, fakamra,
2 ölből álló lakás. Tót nyelv tudása szükséges. Pályáz-
hatnak tanítók és tanítónők. Kérvények *augusztus 15-ig*
hozzám Geletrekre benyújtandók. *Feldmayer Agoston*
plébános, iskolaszéki elnök. 629 1-1

Csanádi egyházmegye.

A kunágotai (Csanád m.) róm. kath. kántortanítói állásra
pályázat hirdetettik, melynek tisztán tanítói javadalma:
210 kor. készpénzfizetés, 343 kor. párbérváltás, 600 kor.
párbér, 5 katasztrális hold szántóföld haszonélvezete s tör-
vényes korpótlék. A párbérrtelmenyek összege a párok
hullámzása szerint változó. Tisztán kántori javadalma:
128 kor. készpénz, 5 katasztrális hold szántóföld haszon-
élvezete, s egyházmegyeileg megállapított stólaris jöve-
delm 4500 lélek után. Végül közös javadalom: természet-
ben lakás és kert. A földek ezidőszent még 3 évre kiadva,
katasztrális holdja 60 koronáért; a föld minden adóját
haszonélvező fizeti. Valószínű, hogy a megválasztott
a kincstártól is fog kapni 2 katasztrális hold földet.
Pályázati kérvények *augusztus 15-ig* küldendők be.
A kántorpróba és választás határidőjét az egyházmegyei
hatóság intézkedése szerint a folyamodókkal külön levél-
ben fogjuk közölni. *Gyenes Barnabás* esperes, lelkész,
Krébesz Gyula egyházi jegyző. 604 2-2

Erdélyi egyházmegye.

A nagyszeben-belváros _ róm. kath. elemi fiúiskolánál
lemondás folytán megüresedő segédtanítói állásra pályá-
zat hirdetettik. Javadalmazása: 1200 kor. tőzfizetés és
420 kor. lakbér. Egy félévi sikeres működés után vég-
legesítést nyer. Köteleessége: a neki kijelölt osztály ön-
álló tanítása és szükség esetén a kántori teendőkből
segédkezés. Az egyházközség magyar német nyelvű lévén,
a pályázónak a német nyelvet is teljesen birtania kell.
Pályázati határidő *augusztus 20.* A kellőképp felszerelt
folyamodványok a nagyszebeni róm. kath. plébániai-

hivatalhoz küldendők. Kántori képességük bemutatására egyeseket külön fog meghívni az iskolaszék és utiköltő-güket megteríti. Nagyszében, *Herceg Hohenlohe* plébános, iskolaszéki elnök. 564 3—3

A **magyarlaposi** (Szolnokdoboka m.) róm. kath. elemi népiskola kántortanítói állására pályázat hirdetik. Javadalma: 1. Az egyházközség kántortanítói alapjából havi előleges részletekben 1200 kor. 2. Szentmise alapok kamarából 51 kor. 20 fill. 3. Temetések és magánmisék díjából 40 kor. 4. 2 hold 615 □ öl szántóföld, évi hasznóbér 20 kor. 5. 5 hold erdőből kijelölés szerint egy évre eső rész. 6. 340 □ öl kert, vagy évi 20 kor. kertilletmény. 7. Iskolatakarításért évi 60 kor. 8. 3 szoba, konyha, kamra és pincéből álló lakás. Kötelességei: 1. 6 osztályú osztatlan vegyes iskola növendékeinek tanítása a püspöki tanterv szerint. 2. Az összes kántori teendők vasár- ünnep- és hétköznapokon pontos és lelkiismeretes végzése. 3. Egyházi ének tanítása az iskolában s a szervezendő templomi énekkar vezetése. 4. Az egyházközségtől e célra adott fából az iskola-helyiség tüzése s említteti díj fejében annak takarítása. Pályázati határidő *aug. 20.*, mely napon a kántorpróba és választás is meg fog tartani! Személyes megjelenés kívántatik. Pályázatok *Huszár Ádám* plébános, iskolaszéki elnök címére küldendők Magyarlaposra. 667 1—1

Győri püspöki megye.

Arak (Moson m.) főkegyház. Üresedésben levő kántortanítói állásra *augusztus 14-ig* pályázat hirdetik. Javadalma: 2 szoba, 1 konyha, kamara és istálló. 284 □ öl udvari kert, 6 hold föld haszonélvezetével együtt készpénzben 1182 kor. Ebből eddig államsegély volt 522 kor., tisztán kántori 30 kor. A tanító minden vasár- és ünnepnap d. u. az iskolában litániát tartani köteles. A megválasztott szeptember 1-én jut javadalma birtokába. A kérvények felszerelve *Németh Vince* pléb., iskolaszéki elnök Hidaszi terjesztendők. 640 1—1

A **kisbéri** (Komárom m.) róm. kath. egyháztanács mint iskolaszék ujonnan szervezett VI. ik tanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: 900 kor. államsegély, 100 kor. hitközségtől, 20 kor. kertilletmény és egy szoba. Kérvények *augusztus 16-ig* az iskolaszék elnökségéhez küldendők. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. *Arvay Sándor* elnök. 638 1—1

A **mosontetényi** róm. kath. iskolánál egy osztálytanítói állásra pályázat hirdetik. Fizetése: 1000 kor., (900 kor. államsegély), egy szoba és egy öl fa. Pályázati határidő *augusztus 15.* Kérvények az iskolaszéki elnökhöz küldendők. 641 1—1

A **császárköbányai** (Moson m.) róm. kath. II. osztálytanítói állásra *augusztus 18-ig* pályázat hirdetik. Javadalmazása: az államtól 700 kor., a községtől 300 kor., lakbér és kertilletmény fejében évenként 100 kor., fátalány évenként 40 kor. Tartozik a kijelölt osztályokat és ismétlősöket oktatni, a kántori teendőkben segédkezni. Kérvények a császárköbányai iskolaszéki elnökhöz küldendők. 649 1—1

Szanyi (Sopron m.) róm. kath. iskolánál két férfi- és egy nőtanítói állásra pályázat hirdetik. Fizetés az 1907. évi XXVII. törvény szerint. Lakás: kettőnek egy-egy butorozott szoba az iskolaépületben, a harmadiknak 200 kor. lakbér, a községi pénztárból. Kötelesek díjlevelekben részletezett módon ismétlőknél s kántorságban díjtalanul működni. Fölszerelt kérvények *aug. 14-ig* az iskolaszéki elnökséghez küldendők. 645 1—1

Felsőszági (Sopron m. u. p. Sajtoskál) róm. kath. iskolánál osztálytanítói állásra pályázatot hirdetünk. Fizetés: államsegély 900 kor., hitközségtől 100 kor., kertilletmény 20 kor., természetben lakás, egyik szoba helyett butorozás. Kötelessége: II. osztály vezetése, ismétlősök tanítása, szükség szerint kántorságban helyettesíteni és a győri megyei népnevelési egyesület tagja lenni. Pályázat *aug. 15-én* délben telik le. Cim: *Győry Antal* plébános. Sajtoskál. 656 1—1

A **kelénpataki** róm. kath. iskolánál ujonnan szervezett tanítói állásra pályázat hirdetik. Fizetés 1000 kor.,

lakás, kertilletmény fejében 20 kor. Tannyelv magyar. Köteles a neki kijelölt osztályokon kívül az ismétlősöket a másik két tanítóval évenként felváltva tanítani. Pályázati határidő *augusztus 16.* Az állás szepten ber 1-én elfoglalandó. Pályázatok az iskolaszék elnökségéhez Kelénpatakra (posta Cinfalva, Sopron m.) intézendők. *Fertsák József* iskolaszéki elnök. 652 1—1

Kalocsai érseki megye.

A **dunabökenyi** róm. kath. magyar-német tannyelvű népiskolánál egy üresedésben levő tanítói állomásra ezennel pályázat hirdetik. Javadalmazás: 1000 kor. készpénz törzstüzetés a községi pénztárból, 20 kor. kertvátság, 12 kor. irodai átalány, 3 szoba, konyha, kamra, pince, padlás és a törvényesen előírt melléképületekből álló lakás. Csak magyar és német tanképesítéssel bíró férfitanítók pályázhatnak. Aki a zenében kellő jártassággal bír, a választásnál előnyben részesül és köteles leendő megválasztása esetén az egyházi ének- és zenekarban közreműködni. Az állomás szeptember 1-én elfoglalandó. Kellően felszerelt kérvények a dunabökenyi róm. kath. iskolaszékre címezve *augusztus 15-ig* főtiszt. *Vidokovics Miklós* kerületi esperes úrnak Bácsóvárosra küldendők be. *Keszler Máttyás* pléb., isksz. elnök. 589 3—3

Kassai egyházmegye.

Tapolmogyoróson ujonnan épült iskolánál kántortanítói állás betöltésére pályázat hirdetik. Pályázhatnak róm. kath. kántortanítók *augusztus 20-ig* Fizetés 1000 kor. államsegéllyel együtt. Folyamodványok Tapolyhanusiárvára (Sáros m.) a róm. kath. esperes-plébánosra címzendők. Személyes megjelenés előnyösebb. 600 2—2

A **perényi** (Abauj-Torna m.) róm. kath. kántortanítói állásra *augusztus 14-ére* pályázat hirdetik. Jövedelme: a hitközségtől 100 kor., ismétlősök tanításáért 100 kor., adóhivattal tandíjvátság címén 235 kor., 14 kat. hold 1084 □ öl területű szántóföld, rét, a hozzátartozó legelő illetékekkel átlagos hasznóbér 320 kor., párbér címén Perény és Himből átlag 20 hektoliter rozs; átlagos ára 200 kor., stóla körülbelül 52 kor., misealapítvány 17 kor. Kap még fára 40 koronát, favágásra 10 koronát, fafüvra 48 koronát, melyből az iskolát fűteni tartozik. Tanítási nyelv magyar. Az állás szeptember 1-én okvetlenül elfoglalandó. Személyes megjelenés kívántatik. A választás augusztus 14-én lesz. A kellően felszerelt kérvények a perényi róm. kath. iskolaszékre címezve. főt. *Ignác János* esperes úrhoz (Buzita, Abauj-Torna m.) küldendők. *Homoky Lajos* perényi róm. kath. plébános, iskolaszéki elnök. 653 1—1

Az **alsómislyei** róm. kath. iskolánál — nyugdíjaztatás folytán — tanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalma: 1081 korona, kétszobás lakás, kamara pincével. Okmányokkal fölszerelt kérvények *Dushek János* iskolaszéki elnökhöz küldendők. Csak férfitanítók pályázhatnak, kik a kántori teendőkben segédkezni tartoznak. 668 1—1

A **szerelmesi** róm. kath. iskolaszék kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: három szoba, konyha, kamra, szin, magtár, pince, csűr és 742 □ öl kert. Hitközségtől 200 kor. készpénzben, államsegély 122 kor., 1/2 telek föld használata 104 kor. értékben, párbér 288 kor. értékben, 8 öl bükkfa és stóla címén 60 kor. Választás *aug. 22.* Állomás szept. 15-én elfoglalandó. A tót nyelv tudása kívánatos. Kérvények plébániahivatal Szerelmes, u. p. Udva (Zemplén m.) címzendők. *Kálmán Nándor* iskolaszéki elnök. 662 1—1

Nyitrai püspöki megye.

A **györkeházai** róm. kath. iskolaszék egy tanítói állásra pályázatot hirdet. Pályázhatnak tanítók és tanító-nők. Javadalma: 252 kor. a hitközségtől, 748 kor. államsegély és a törvényesen előírt kertilletmény. Pályázatok címzendők *augusztus 20-ig* *Baross Károly* esp. plébános címére Rajecre Tót nyelv ismerete szükséges. 631 1—2

PÁLYÁZATI HIRDETÉSEK

A nmélt. püspöki kar határozata kötelezőnek nyilvánította a katolikus népoktatási intézetek pályázatainak a «Népnevelő»-ben való közzétételét.

KIADÓHIVATAL:
Szent-István-Társulat Budapest.
A KIADÓHIVATAL FŐNÖKE:
LOVÁSZY DEZSÓ.

Pályázati hirdetések minden egyes számon egyszeri közlése 6 fillér. Csak azon pályázatok közölhetők, melyeknek díja előre lefizetett.

A lapot kérjük gondosan megőrizni. Reklamációkat csakis 8 napon belül veszünk figyelembe. Későbbi pótlásokat példányonként 30 fillér beküldése ellenében teljesítünk.

Esztergomi érseki megye.

Farnadi osztálytanítói állásra *augusztus 6-ára* pályázat hirdetettik. Fizetése az 1907. évi XXVII. t.-c. szerint. Kötelmei javadalmi jegyzőkönyvben felsorolva. Kérvények *dr. Kun István* plébánoshoz intézendők. Esztergom Farnad, *Kapitány Béla* iskolaszéki jegyző. 607 2-2

A felsőatraki rk. kántortanítói állásra *aug. 17-re* pályázatot hirdetek. Nyelvismeret magyar-tót. Javadalma: törvényszerű lakás kérttelmennyel. 11-140 öf szántó 240 kor., párber 9660 kor., tajarandóság 1/4 telek után 20 kor., községektől 140 kor., tandíjvaltság 100 kor., alapítványból 840 kor., stóla 150 kor., misealapítványokból 5560 kor., ebédmegváltás 630 kor. Kötelessége: tanítás, kántoriak ellátása, harangozás. Nők is pályázhatnak. Folyamodványok *Bednár Pál* pléb. megbízott elnökhöz Felsővásárd (Galgóc) küldendők. 629 1-1

A szogyéni rk. iskolaszék lemondás folytán megüresedett kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: 33 kat. hold föld, melynek katasztrális tiszta jövedelme 1294 kor. Szogyén község pénztárából 125.20 kor., kántor-alap kamatjövödelme 57 kor., 40 hektoliter mecha buza értéke 487 kor., borjárandóság 540 kor., 34 m² méter kemény tüzifa értéke 240 kor., ostvasütésért 70 kor., alapítványi misék után 116 kor., stóla-jövödelem 161 kor. Ezekon kívül 2 szobából, 1 konyha, 1 kamra, 1 zárt folyosó, 1 pince, 1 istálló, 1 pelyvából álló lakás és 2 sertésöl. A megválasztott köteles egy osztályt tanítani, az összes kántori teendőket végezni. Pályázati határidő *augusztus 16.* Választás *augusztus 17-én* délelőtt 9 órakor. Személyes megjelenés okvetetlenül kívántatik. A kérvények a rk. iskolaszék címére küldendők. 637 1-1

Récei (Pozsony mellett) négy tanítós róm. kath. népiskolánál osztálytanítói állásra *augusztus 20-ig* pályázat hirdetettik. Jövedelem: egy szerényen burorozott szoba, 20 kor. kérttelmenny, 600 kor. a hitközségtől, 400 kor. államsegélyből. Tót nyelv ismerete szükséges. Kötelessége egy osztályt vezetni, az ismétlőiskolában felváltva tanítani, a kántort kántori teendőiben segíteni vagy helyettesíteni, a gyermekek felett a templomban felügyeletet gyakorolni. Előnyben részesül aki a zene- és énektanításban jártas. Az állás szeptember 1-én foglalandó el. *Rudroff Béla* iskolaszéki elnök. 634 1-1

A nagyherestényi (Bars m.) kántortanítói állásra pályázatot hirdetünk *augusztus 16-ára*. A tandíj még nincs a kormánytól megváltva, javadalmazását tehát az 1893. évi jegyzőkönyv állapítja meg, amely szerint a kántori járandóság pénzben és gabonában 407 koronát, a tanítói járandóság 640 koronát tesz ki. Lakása 2 szoba, konyha, kamra (pincével). Van istálló és fakamra is. A javadalomhoz tartozó 7 kat. holdnak csakis kat. jövedelme 107 kor. van fölve a fönti összegben: jelenleg bérbe van adva 350 koronáért évenként. A folyamodványok a nagyherestényi róm. kath. iskolaszékre címezve, *augusztus 15-ig* adandók be. Posta helyben, vasuti állomás Barstaszár (zsitvavölgyi vasút.) *Csernik Alajos* plébános. 651 1-1

Egri érseki megye.

A káli (Heves m.) róm. kath. iskolánál egyik férfi-tanítói állomásra *augusztus 18-ig* pályázatot hirdetünk.

Javadalmazása; 1000 kor. készpénz, törvényszabta lakás és kert haszonélvezete. Kötelessége: a kijelölendő mindennapi és gazd. ismétlő osztályokat tanítani és szükség esetében a kántori tennivalókat díjtalanul végezni. A kellően felszerelt kérvényeket *Mezey Illés* iskolaszéki elnökhöz kell küldeni. 636 1-1

Fegyverneken (Jásznagykunszolnok megyében) I-II. osztályú vegyes róm. kath. iskolánál betöltendő tanítónői állomásra pályázat hirdetettik. Javadalmazás: 1. 920 kor. készpénz, 2. egy szoba fűtésére elegendő kőszén házhoz szállítva (Ez pénzérték szerint legalább is 80 kor.) 3. lakásbérben, addig míg természetbeni lakás is lesz adható, évi 140 kor. A tanítónő női kézimunkát is tartozik külön díjazás nélkül tanítani. A pályázati kérvények a hirdetés közzétételétől számítandó 14 nap alatt az iskolaszéki elnökséghez küldendők. *Ohács Titus* iskolaszéki elnök. 632 1-1

Besztercebányai egyházmegye.

Szénásfaluban (Bars m.) ujonnan szervezett róm. kath. osztálytanítói állásra pályázatot hirdeték. Javadalma: államsegély 900 kor., községtől 100 kor. fizetés, 20 kor. kérttelmenny, 2 szoba, 1 konyha, kamra, pince, fakamra, 2 ölből álló lakás. Tót nyelv tudása szükséges. Pályázhatnak tanítók és tanítónők. Kérvények *augusztus 15-ig* hozzám Geletemre benyújtandók. *Feldmajer Ágoston* plébános, iskolaszéki elnök. 629 1-1

Csanádi egyházmegye.

A kunágotai (Csanád m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetettik, melynek tisztán tanítói javadalma: 210 kor. készpénzfizetés, 343 kor. párberiváltás, 600 kor. párber, 5 katasztrális hold szántóföld haszonélvezete s törvényes korpótlék. A párberiváltások összege a párok hullámzása szerint változó. Tisztán kántori javadalma: 128 kor. készpénz, 5 katasztrális hold szántóföld haszonélvezete, s egyházmegyeileg megállapított stólaris jövedelem 4500 lélek után. Végül közös javadalom: természetben lakás és kert. A földek ezidőszáig még 3 évre kiadva, katasztrális holdja 60 koronáért; a föld minden adóját haszonélvező fizeti. Valószínű, hogy a megválasztott a kincstártól is fog kapni 2 katasztrális hold földet. Pályázati kérvények *augusztus 15-ig* küldendők be. A kántorpróba és választás határidőjét az egyházmegyei hatóság intézkedése szerint a folyamodókkal külön levélben fogjuk közölni. *Gyenes Barnabás* esperes, lelkész, *Krébesz Gyula* egyházi jegyző. 604 2-2

Erdélyi egyházmegye.

A nagyszeben-belváros róm. kath. elemi fiúiskolánál lemondás folytán megüresedő segédtanítói állásra pályázat hirdetettik. Javadalmazása: 1200 kor. tőzsfizetés és 420 kor. lakbér. Egy félévi sikeres működés után véglegesítést nyer. Kötelessége: a neki kijelölt osztály önálló tanítása és szükség esetén a kántori teendőkben segédkezés. Az egyházközség magyar-német nyelvű lévén, a pályázónak a német nyelvet is teljesen birtania kell. Pályázati határidő *augusztus 20.* A kellőképp felszerelt folyamodványok a nagyszebeni róm. kath. plébániái-

hivatalához küldendők. Kántori képességük bemutatására egyeseket külön fog meghívni az iskolaszék és utiköltségeket megteríti. Nagyszében, *Herceg Hohenlohe* plébános, iskolaszéki elnök. 564 3-3

A **magyariáposi** (Szolnokdoboka m.) róm. kath. elemi népiskola kántortanítói állására pályázat hirdetik. Javadalom: 1. Az egyházközség kántortanítói alapjából havi előleges részletekben 1200 kor. 2. Szentmise alapok kamataiból 51 kor. 20 fill. 3. Temetések és magánmisék díjaiból 40 kor. 4. 2 hold 615 □ öl szántóföld, évi hasznóbére 20 kor. 5. 5 hold erdőből kijelölés szerint egy évre eső rész. 6. 340 □ öl kert, vagy évi 20 kor. kertilletmény. 7. Iskolatakarításért évi 60 kor. 8. 3 szoba, konyha, kamara és pincéből álló lakás. Köteleességei: 1. 6 osztályú osztatlan vegyes iskola növendékeinek tanítása a püspöki tanterv szerint. 2. Az összes kántori teendők vasár- ünnep- és hétköznapokon pontos és lelki- ismeretes végzése. 3. Egyházi ének tanítása az iskolában s a szervezendő templomi énekkar vezetése. 4. Az egyházközségtől e célra adott fából az iskolahelyiség tütese s említett díj fejében annak takarítása. Pályázati határidő *aug. 20.*, mely napon a kántorpróba és választás is meg fog tartatni. Személyes megjelenés kívántatik. Pályázatok *Huszár Adám* plébános, iskolaszéki elnök címére küldendők Magyarlápásra. 667 1-1

Győri püspöki megye.

Arak (Moson m.) főkegyház. Üresedésben levő kántortanítói állásra *augusztus 14-ig* pályázat hirdetetik. Javadalma: 2 szoba, 1 konyha, kamara és istálló. 284 □ öl udvari kert, 6 hold föld haszonélvezetével együtt késpenzben 1182 kor. Ebből eddig államsegély volt 522 kor., tisztán kántori 30 kor. A tanító minden vasár- és ünnepnap d. u. az iskolában litániát tartani köteles. A megválasztott szeptember 1-én jut javadalma birtokába. A kérvények felszerelve *Németh Vince* pléb., iskolaszéki elnök Hílasi terjesztendők. 640 1-1

A **kisbéri** (Komárom m.) róm. kath. egyháztanács mint iskolaszék újonnan szervezett VI. ik tanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: 900 kor. államsegély, 100 kor. hitközségtől, 20 kor. kertilletmény és egy szoba. Kérvények *augusztus 16-ig* az iskolaszék elnökségéhez küldendők. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. *Árny Sándor* elnök. 638 1-1

A **mosontétényi** róm. kath. iskolánál egy osztálytanítói állásra pályázat hirdetetik. Fizetése: 1000 kor., (90) kor. államsegély, egy szoba és egy öl fa. Pályázati határidő *augusztus 15.* Kérvények az iskolaszéki elnökhöz küldendők. 641 1-1

A **császárkőbányai** (Moson m.) róm. kath. II. osztálytanítói állásra *augusztus 18-ig* pályázat hirdetetik. Javadalmazása: az államtól 700 kor., a községtől 300 kor., lakbér és kertilletmény fejében évenként 100 kor., fiatal lány évenként 40 kor. Tartozik a kijelölt osztályokat és ismétlősöket oktatni, a kántori teendőkben segédkezni. Kérvények a császárkőbányai iskolaszéki elnökhöz küldendők. 649 1-1

Szanyi (Sopron m.) róm. kath. iskolánál két férfi- és egy nőtanítói állásra pályázat hirdetetik. Fizetés az 1907. évi XXVII. törvény szerint. Lakás: kettőnek egy-egy butorozott szoba az iskolaépületben, a harmadiknak 200 kor. lakbér, a községi pénztárból. Kötelesek díjlevelükben részletezett módon ismétlőknel s kántorságban díjtalanul működni. Fölszerelt kérvények *aug. 14-ig* az iskolaszéki elnökséghez küldendők. 645 1-1

Felsőági (Sopron m. u. p. Sajtoskál) róm. kath. iskolánál osztálytanítói állásra pályázatot hirdetünk. Fizetés: államsegély 900 kor., hitközségtől 100 kor., kertilletmény 20 kor., természetben lakás, egyik szoba helyett butorozás. Kötelessége: II. osztály vezetése, ismétlősök tanítása, szükség szerint kántorságban helyettesíteni és a győr-megyei népnevelési egyesület tagja lenni. Pályázat *aug. 15-én* délelőtt telik le. Cim: *Győry Antal* plébános, Sajtoskál. 656 1-1

A **kelénpataki** róm. kath. iskolánál újonnan szervezett tanítói állásra pályázat hirdetetik. Fizetés 1000 kor.,

lakás, kertilletmény fejében 20 kor. Tannyelv magyar. Köteles a neki kijelölt osztályokon kívül az ismétlősöket a másik két tanítóval évenként felváltva tanítani. Pályázati határidő *augusztus 16.* Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. Pályázatok az iskolaszék elnökségéhez Kelénpatakra (posta Cintfalva, Sopron m.) intézendők. *Fertsák József* iskolaszéki elnök. 652 1-1

Kalocsai érseki megye.

A **dunabölkényi** róm. kath. magyar-német tannyelvű népiskolánál egy üresedésben levő tanítói állomásra ezennel pályázat hirdetetik. Javadalmazás: 1000 kor. késpenz törzsítés a községi pénztárból, 20 kor. kertvátság, 12 kor. irodai átalány, 3 szoba, konyha, kamra, pince, padlás és a törvényesen előírt melléképületekből álló lakás. Csak magyar és német tanképesítéssel bíró férfitanítók pályázhatnak. Aki a zenében kellő jártassággal bír, a választásnál előnyben részesül és köteles leendő megválasztása esetén az egyházi ének- és zenekarban közreműködni. Az állomás szeptember 1-én elfoglalandó. Kellően felszerelt kérvények a dunabölkényi róm. kath. iskolaszékre címezve *augusztus 15-ig* főtiszt. *Vidokovics Miklós* kerületi esperes úrnak Bácskúvárosra küldendők be. *Keszler Máttyás* pléb., isksz. elnök. 589 3-3

Kassai egyházmegye.

Tapolmogyoróson újonnan épült iskolánál kántortanítói állás betöltésére pályázat hirdetetik. Pályázhatnak róm. kath. kántortanítók *augusztus 20-ig* Fizetés 1000 kor. államsegéllyel együtt. Folyamodványok Tapolyhanusfalvára (Sáros m.) a róm. kath. esperes-plébánosra címzendők. Személyes megjelenés előnyösebb. 600 2-2

A **perényi** (Abauj-Torna m.) róm. kath. kántortanítói állásra *augusztus 14-ére* pályázat hirdetetik. Jövedelme: a hitközségtől 100 kor., ismétlősök tanításáért 100 kor., adóhivataltól tandíjvátság címén 235 kor., 14 kat. hold 1084 □ öl területű szántóföld, rét, a hozzátartozó legelő illetékek átlagos hasznóbér 320 kor., párbér címén Perény és Himböl átlag 20 hektoliter rozs; átlagos ára 200 kor., stóla körülbelül 52 kor., misealapítvány 17 kor. Kap még fára 40 koronát, fagyatásra 10 koronát, fafüvára 48 koronát, melyből az iskolát fűteni tartozik. Tanítási nyelv magyar. Az állás szeptember 1-én okvetlenül elfoglalandó. Személyes megjelenés kívántatik. A választás augusztus 14-én lesz. A kellően felszerelt kérvények a perényi róm. kath. iskolaszékre címezve. főt. *Ignác János* esperes úrhoz (Buzita, Abauj-Torna m.) küldendők. *Homoky Lajos* perényi róm. kath. plébános, iskolaszéki elnök. 653 1-1

Az **alsómislyei** róm. kath. iskolánál — nyugdíjaztatás folytán — tanítói állásra pályázat hirdetetik. Javadalma: 1081 korona, kétszobás lakás, kamara pincével. Okmányokkal fölszerelt kérvények *Daschek János* iskolaszéki elnökhöz küldendők. Csak férfitanítók pályázhatnak, kik a kántori teendőkben segédkezni tartoznak. 668 1-1

A **szerelmesi** róm. kath. iskolaszék kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: három szoba, konyha, kamra, szin, magtár, pince, csűr és 742 □ öl kert. Hitközségtől 200 kor. késpenzben, államsegély 122 kor., 1/2 telek föld használata 104 kor. értékben, párbér 288 kor. értékben, 8 öl bükkfa és stóla címén 60 kor. Választás *aug. 22.* Állomás szept. 15-én elfoglalandó. A tót nyelv tudása kívánatos. Kérvények plébániahivatal Szerelmes, u. p. Udva (Zemplén m.) címzendők. *Kálmán Nándor* iskolaszéki elnök. 662 1-1

Nyitrai püspöki megye.

A **győrkeházai** róm. kath. iskolaszék egy tanítói állásra pályázatot hirdet. Pályázhatnak tanítók és tanítónők. Javadalma: 252 kor. a hitközségtől, 748 kor. államsegély és a törvényesen előírt kertilletmény Pályázatok címzendők *augusztus 20-ig Baross Károly* esp. plébános címére Rajecre Tót nyelv ismerete szükséges. 631 1-2

A **kisradnai** (Trencsén m.) róm. kath. áll. segélyezett kántortanítói állásra nyugdíjaztatás folytán aug. 22-ére pályázat hirdetik. Javadalmazás kézpénzben: a mindennap- és ismétlő tanulók után 460 kor., cantatio 84 kor., templomi pénztárból és stóla címén 98-30 kor., búcsuzató és offera (nagyon enyhén számítva) 72 kor., kévevátság 179 kor., törvényes korpótlék. Természetben: 6 hold szántó, 225 ööl kert, 1 hold 1400 ööl legelő 80 kor., 2 1/2 ööl fa 190 koronában számítva. Lakás: 2 szoba, kamara, konyha, gazdasági épületek. Kötelességek díjlevélben. Választás aug. 22-én d. e. 11 órakor. Kérvények *augusztus 21-ig* a kisradnai plébániahivatal címére (u. p. Bercsény) küldendők. Tót nyelv szükséges, személyes megjelenés kívánatos. Utiköltség nem adatik. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. 646 1-1

Istvánzabadjai (előbb Nagylehota, Nyitra megye) újonnan szervezett második tanítói állomásra *aug. hó 27-én* délután 4 órakor megtartandó választással pályázat hirdetik. Fizetés 1907. évi XXVII. t.-c. szerint, kényelmes lakással. Kérvények főt. *Hayek Vince* iskolaszéki elnökhöz a nyitraovaki plébániai hivatalra címezendők. Csak okleveles tanítók vagy tanítónők pályázhatnak. Személyes megjelenés előnyös. 660 1-1

Pécsi egyházmegye.

A **mucsi-i** (Tolna m.) 5 tanítós róm. kath. iskola III-ik sorszámú tanítói állására *augusztus 10-ig* pályázat hirdetik. Javadalma: államsegéllyel kiegészített 1000 kor. s 2 szoba konyhából álló lakás. Tannyelv magyar. Kötelessége: szükség esetén a kántoriakban díjtalanul segédkezni. Egyebekben díjlevél szerint *Major Károly*, iskolaszéki elnök. 599 2-2

A **birjáni** róm. kath. iskolaszék osztálytanítónői állásra pályázatot hirdet. Jövedelme: államsegéllyel 1000 kor., egy szobás lakás. Kötelessége a reábizott osztályt vezetni, kézimunkát tanítani a pécs egyházmegyei tanítóegyesületbe belépni. Pályázók kérvényeiket *aug. 12-ig dr. Heckenberger Konrád* plébános Olasz (Baranya m.) küldjék. 613 1-1

A **lovászhétyeni** róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetik: jövedelme: kézpénzfizetés hitközségtől 88 kor., ismétlő oktatási díj 40 kor., stóljajövedelem 42 kor., a kir. közalapítványi uradalomtól 234-40 kor., buzajárandóság a hitközségtől 15 mm. 36 kg., szénajárandóság 2 mm., kemény hasáb tűzifa 20 m³ saját használatra, 13 hold 650 ööl szántó, beltelek 752 öölnyi, a szőlő munkálatok fejében elődjének 30 kor., kárpótlást tartozik fizetni. Lakás: 2 szoba, 1 pince és gazdasági melléképületek. Malomfuarok. Kötelessége: az osztályon 6 osztályú elemi iskolán kívül az ismétlő iskolát vezetni, a kántoriakat végezni, a reábizott gyermekeket templomba kísérni és vallásérkölcösen nevelni. Az egyházm. tanítóegyesületbe belépni és általában a magyar püspöki kar által megállapított rendszabályokat betartani. Tannyelv magyar, istenítisztelet német. Próba augusztus 20-án, választás *augusztus 27-én*. Kérvények iskolaszéki elnök nevére küldendők. *Koch Gyula*, iskolaszéki elnök. 650 1-1

A **tolnaertényi** róm. kath. iskolánál a kántoriakban jártas osztálytanítói állásra *augusztus 19-ig* pályázat hirdetik. Fizetése: évi 1000 kor., 20 kor. kertilletmény, egy szoba. Kötelessége a díjlevélben van megállapítva azon előzetes értesítéssel, hogy a kántortanító betegsége, vagy hiv. akadályoztatása esetében — még a nagyszünet felében is — köteles a kántorságot végezni, de ekkor a közvetlen díjazás őt illeti. A megválasztott szept. 1-én foglalja el állomását, és ettől kezdve kapja fizetését. Pályázati okmányok az esperesi hivatalhoz, Koppány-szántó (Tolna m.) küldendők. 644 1-1

Kisszekelyi (Tolna m.) róm. kath. iskola II-ik sorszámú tanítói állásra *augusztus 20-ig* pályázat hirdetik. Javadalma: államsegéllyel kiegészített 1000 kor. s 1 szobás lakás legszükségesebb butorokkal, fűtés és tisztogatással. Tannyelv magyar. Kötelessége: szükség esetén

kántortanítót díjtalanul helyettesíteni kántoriakban, a gyermekeket templomba vezetni s reájuk felügyelni. Egyebekben díjlevél szerint. Nótanítók előnybe részesülnek. *Budanovich Vince* iskolaszéki elnök. 657 1-1

A **tamási-i** róm. kath. iskolánál a II. sorszámú férfi-tanítói állásra pályázat nyitattik. I. Javadalom: 1. A hitközség pénztárból 840 korona évi törzsisztetés havi részletekben. 2. Az iskola épületben egyszobás lakás a legszükségesebb butorzáttal. 3. Tisztogatási általány 20 korona. 4. Szobának a fűtése 40 koronára értelve. 5. Törzsisztetésének kiegészítésére az 1907. évi XXVII. t.-c. értelmében 100 korona államsegély. 6. Az első korpótlékra a hitközségtől 100 korona, a többi korpótlékok pedig az államtól. II. Kötelmek: 1. Tartozik a püspöki tanterv szerint egy reá bizandó osztályt és az ismétlősöket tanítani. 2. Vasár- és ünnepnapokon a nagymise alatt a templomi rendre ügyelni; amidőn az iskolások istenítiszteletre mennek, köteles velük együtt templomba menni s ott reájuk felügyelni. 3. Tartozik kántori teendőknél előzetes elnöki felhívásra segédkezni. 4. Végül az egyházmegyei tanítóegyesületbe belépni. Kérvények *aug. 10-ig* beküldendők. Tamási (Tolna m.) *Iskolaszéki elnökség*. 664 1-1

A «Népnevelő» július 9-én megjelent 28-ik számában a **gyűrűfüi** (Baranya m.) tanítói pályázatnál az államsegély nem 89, hanem 289 kor., tehát összesen 1000 kor. A pályázatok ibafára (Baranya m.) a plébániahivatalhoz küldendők. 668 1-1

Szatmári egyházmegye.

Bárdházi (Bereg m., u. p. Munkács) róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdetik. Jövedelme: államsegély 703 kor., a hitközségtől 200 kor., 8 m ööl fa, melyből az iskola is fűtendő, 20 hold föld, kényelmes lakás melléképületekkel. Pályázati határidő *aug. 10-ig*. Kérvények az iskolaszék címére küldendők. 575 3-3

Szepesi püspöki megye.

Klini II. róm. kath. tanítói állomásra *aug. 30-ára* pályázat hirdetik. Jövedelem: 1000 kor. és 2 ööl puhafa, Szabad lakás. Tót nyelv ismerete szükséges. Kérvények egyházkerületi tanfelügyelőhöz *Zakamene* (Árva m.) küldendők. 661 1-1

Székesfehérvári egyházmegye.

A **sárosdi** (Fehér m.) róm. kath. iskolánál az osztálytanítói állás megürülvén, arra ezennel pályázat hirdetnek. Évi fizetés: a községtől 610 kor., államsegély 400 kor., s mint nőtlen tanítónak lakásul az iskolaépületben egy butorozott szoba fűtéssel, továbbá lakás és korpótlék címén a községtől még 100 kor. Ezen kívül más nem követelhet. A megválasztottnak kötelessége az egyesített 4. 5. és 6. vegyes osztály vezetésén kívül az ismétlős fiúk oktatása is, tartozik továbbá a gyermekeket naponként templomba vezetni, s ott reájuk felügyelni. Az osztálytanító a kántorságban segédkezni tartozván, az orgonálásban kell, hogy jártas legyen, annál is inkább, mert az egyik szünidei hónapban a kántorságot önállóan végezni köteles. Az állomás szeptember 1-én foglalandó el. Okmányokkal felszerelt kérvények a pályázatnak közlésétől számított 10 nap alatt az iskolaszékhez címezve alulirothoz küldendők, *Závodszy István* kántor, igazgató-tanító, iskolaszéki jegyző. 648 1-1

Szombathelyi egyházmegye.

A sárvári plébániához tartozó **Sárfiok** község róm. kath. iskolaszéke az újonnan szervezett tanítónői állásra pályázatot hirdet. Javadalma: 900 kor., államsegély 100 kor. a hitközségtől és 20 kor. kertilletmény, szép új lakás. Kérvények *aug. 14-ig* fenti plébániahivatalhoz küldendők. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. 665 1-1

Rozsnyói püspöki megye.

A jekelfalvi róm. kath. elemi népiskolánál egy II-od tanítói állás betöltendő. Jövedelme: 100 kor. törzsfizetés, 200 kor. lakbér, 20 kor. kertilletmény a hitközségtől, 900 kor. államsegély. Az állás szeptember elején elfoglalandó. Kellően felszerelt kérvények *Glósz Lajos* pléb., iskolaszéki elnökhöz *augusztus 14-ig* küldendők. u. p. Margittalva (Szepes m.) 635 1—1

Váci egyházmegye.

A váci róm. kath. iskolaszék 21-ik sorszámú tanítói állásra *augusztus 15-ig* pályázatot hirdet. Javadalma: a megállapított díjlevél szerint az iskolaszék pénztárából 100 kor., az 1907. XXVII. t.-c. alapján fizetési-kiegészítési államssegéllyel 1000 kor., 20 kor. kertilletmény. Lakásbér ha nőten 300 kor., ha nő 420 kor. Kellően felszerelt kérvények a váci iskolaszékre címezve küldendők be. *Schmidt János* praelatus, iskolaszéki elnök. 643 1—1

Rétsági róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Jövedelme: természetbeni lakás 2 szoba, konyha, kamra; melléképületek és kert, államssegély 206 kor., tandíj 161 kor., földhaszonbér 360 kor., párbér páronkint 1 véka rozs és 50 fillér, circa 76 pár, munkaváltság 68 kor., deputátum 20 kor., másvallásúak után 25-68 kor., misealap és stóla 60 kor., vasuti kisajátítás 66-15 kor., 2 szekér széna, 2 erdei öl tűzifa, 51 és fél kg. marhahús természetben kiszolgáltva. Választás napja *j. hó 24. délelőtt 9 óra*. Személyes megjelenés kívántatik. Kérvények *frő Vimmer Ferenc* tb. esperesplébános iskolaszéki elnök írchoz küldendők Rétságra, Nógrádm. Posta és vasuti állomás helyben. 659—1

A diósjenői (Nógrád m.) r. kath. iskolaszék ujonnan szervezett II. tanítónői állásra pályázatot hirdet. Javadalma: 900 kor. államtól, 100 kor. községtől, 20 kor. kertilletmény és természetbeni lakás. Kötelességei az iskolaszék által kijelölendő osztályban tanítani, a tanulókat templomba vezetni és ott rájuk felügyelni és hetenkint a leányokat kétszer a varrásra tanítani. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. Kérvények másolatban *aug. 21-ig, Moys Ernő* plébánoshoz Nógrádra küldendők. 663 1—1

Veszprémi egyházmegye.

Nagytevel plébániához tartozó Adásztevel (Veszprém megye) leányegyház kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalma: egyszobás lakás gazdasági épületekkel, házikerttel és 1000 kor. fizetéssel. Fizetésének részletezése és kötelessége a díjlevélben megtekinthető. Pályázati határidő és választás napja *aug. 20. Moóry Rikárd* plébános. 630 1—1

Szentpéteruri (Zala m.) róm. kath. népiskolánál az ujonnan szervezett harmadik osztálytanítói állomás, szept. 1-ig pályázat útján betöltetik. Évi alapfizetése: a megválasztandónak 1000 kor. 900 kor. államssegélyben, 100 kor. pedig a hitközségtől. Ezenkívül egy butorozott szoba, kert terménnyiség kárpótlása fejében, fűtésre tűzifa adatik 40 kor. értékben. Kötelme a megválasztottnak a reája bizandó tanteremben a mindennapi iskolásokat és ismétlős fiúkat tanítani, valamint a faiskolában is őket tanítani. A kántori teendőikben jártasok előnyben részesülnek. Pályázók kérvényüket okmányaikkal együtt *augusztus 15-ig* az iskolaszékre címezve beküldeni kérelmek. Szentpéterur, *Boda Gyula*, iskolaszéki jegyző. 647 1—1

A kercesligeti róm. kath. elemi iskolánál megüresedett II. osztálytanítói állásra pályázat hirdetik. Jövedelme: törvényszabta lakás, 1000 kor. készpénz az államssegéllyel, kertilletmény helyett téli fűtés. Férfitanító részéről, akik kántoriakban segédkezhetnek, nőtanítók, akik saját háztartást vezetnek előnyben részesülnek.

Választás *aug. 15-én*. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. A kérvények a kercesligeti plébániahivatalhoz küldendők. *Gyöngyössy Imre* iskolaszéki elnök. 654 1—1

Egy polgári, esetleg elemi iskolai tanítónő, ki a német nyelvet tökéletesen bírja, felvétetik polgári iskolai magántanulók tanítására. Hol, megmondja a kiadóhivatal. 596 2—3

32 éves, nős, róm. kath. kántortanító, jó oklevéllel, jeles bizonyítványokkal, kitünő orgonista, középerős, kellemes bariton hanggal, kántortanítói állást keres, hol legalább 600 kor. államssegély van, esetleg a teljes fizetés készpénzben. Tanítónak is elmenne oda, hol lakást természetben kap. Cim: Kántortanító, Kisterenyé, poste restante. 598 2—5

Polg. iskolai magyar-német nyelvszakos kath. tanítónő állást keres. Cim: Tanítónő, Modor-Harmónia (Pozsony megye), Anna-villa 3. 603 2—3

Keresek három elemi iskolás gyermekem mellé okl. tanítónőt, aki jól tud németül és zongoratanításra képes. Fizetés megegyezés szerinti *Szabó Gyuláné*, Irmova pusztá, u. p. Kiszács, (Bács m.) 642 1—1

4 évi nevelői működéssel okl. tanító, nevelőnek tanítónak ajánlkozik. Megkeresések *Kiss Géza* igazgató címére Magyarláros kéretnek. 655 1—2

Anyae gyházban működő, 40 éves róm. kath. kántortanító, ügyes zongorista, dalárdát vezet, oly magyar nyelvű községbe ajánlkozik, hol neje, ki kézimunkatanításban jártas okl. tanítónő, szintén állást nyerhetne. Szíves megkeresésre azonnal válaszolok, vagy személyesen jelentkezem. *Bussa Danó* kántortanító, Sajópuszpöki, u. p. Bánréve (Gömörm.). 658—2

Zeman-Luspai: „Musica sacra“.

Tartalmaz 100 magyar és 36 latin szövegű, az egyházi év minden szakára s a legkülönbözőbb alkalmakra szolgáló, neves zeneszerzőink által írt énekkarra írt hatásos éneket, melyeket a rozsnyói egyházközség jóváhagyott s az O. M. C. E. pedig a katalógusába fölvevett. Kezdo énekkarok is könnyen betanulhatják az egyes darabokat, mert a sima, folyékony, de mindamellett érdekes szövegvezetés lehetővé teszi azt. 5 kor. 20 fill. előleges beküldése esetén bérmentve küldik 666—1 a szerkesztő-kiadók, Hárskút, u. p. Derrő.

HIRDETÉSEKET felvesz a
kiadóhivatal

UJDONSAG!

**Amerikai naplókivonatok,
Utijegyzetek,
Levéltöredékek.**

Írta:

Gróf Vay Péter.

Ára 5 korona.

Megrendelhető

a kiadó Szent-István-Társulatnál.

Első magyar vill. erőre berend. hangszergyár.

Stowasser János

császári és kir. udvari szállító,

a m. kir. operaházi tagok, budapesti színházak, zeneakadémia, zenedék, az összes fővárosi iskolák stb. szállítója, a hangfokozó gerenda és a javított Rákóczi-tárogató feltalálója.

Budapest, II., Lánchíd-u. 5. sz.

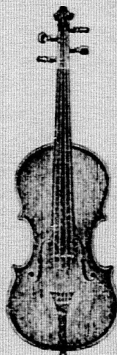
Gyár: II., Öntőház-utca 3. sz.

Magyarország legnagyobb vonós

és fuvós hangszergyára.

Ajánlja mindenemű saját gyárában készült hangszereit, úgyszintén hurkokat és hangszerek-alkatrészeket; hegedűk vonóval 8. koronától.

Hangfokozógerenda, mely által bármely hegedű, gordonka, béllészése után sokkal jobb, erősebb hangot nyer (biztos siker). 283—II.

Tárogatók 70 koronától.

Harmoniumok 90 koronától.

Pedál-harmoniumok legolcsóbb gyári árban.

Tanerőknek kedvezmény!

Javítások a legművészebb kivitelben. — Árjegyzék kívánatra ingyen bérmentve.

Elismert elsőrangú műrekek csak a Zimmermann-féle harmoniumok!

Az előkelő valódi Zimmermann-féle

HARMONIUMOK

legelőnyösebben beszerezhetők közvetlen a monarchia vezér - képviselőitől:

HÖRL NÁNDOR
Pozsony, Ferenciek - tere 4.

Főtiszt. papság és tanároknak kényelmes részletfizetés.

Harmonium - katalogus ingyen!

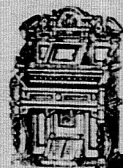
Üzletek: Lipcse, Szent - Pétervár, Moszkva, Riga és London.

Orgona-harmoniumokat

mindkét rendszer szerint legolcsóbban szállít

PAJKR REZSŐ ÉS TSA

Budapest, X., Delej-utca 25/B (Tiszti-előtelep).

Pedálos harmoniumok mindkét rendszer szerint és minden nagyságban pontos orgona-méretekkel templomok, szeminaryumok részére és mint gyakorló orgonák.

Bérmentes szállítás az utolsó vasuti állomásig.

Tanerőknek s lelkészeknek különösen szárazlékengedély. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Részletfizetés engedélyezve.

93

RIGLER JÓZSEF EDE

□ PAPIRNEMÜGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG □

BUDAPEST
VI, RÓZSA-UTCA 55.

Chromolitografiai műintézet és könyvnyomda készít: részvényeket, csekk, pénztárjegyeket, takarékpénztári betétkönyvecskéket, plakátokat művészi kivitelben. □

Vonalzó-intézet és üzleti könyvek gyárában kitünő anyagból laposan nyiló üzleti könyvek, másoló- és jegyzet-könyvek. □

Iskolai felszerelések, u. m.: irkák, gyakorlatok, rajzfüzetek, rajztömbök, vázla-könyvek stb. készülnek.

Levélboríték- és levélpapír-osztályban állandóan diszes levélpapír- és boríték-különlegességek csinos dobozokban, eljegyzési és névjegykártyák készülnek.

„Adria“-szárzlemezek, fényképészeti kartonok és felszerelések. □

Gizella-Telepi faneműgyár modern iroda-berendezések, iskolai és mérnöki rajz- és írószerek lerakata.